

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS-SATURDAY – KOVO-MARCH 6, 2021 • Vol. CXII NR. 18

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

Lietuvių katalikų religinė šalpa – visada su tauta

LKRŠ
LCRA 60

Palaiykite tikėjimo dvasią – vadinasi padėti žmogui išgyventi įvairiausius sunkumus, su kuriais jam tenka susidurti. Stiprinti pasipriešinimą religinei priespaudai, ugdyti jaunimą krikščioniškų vertybių dvasia – tai ne tik žodžiai, bet ir tūkstančiai svarbių darbų, kuriuos per 60 metų nuveikė Amerikoje lietuvių įkurta LKRŠ organizacija.

Apie tuos darbus, skirtus tautiečiams Lietuvoje ir JAV, skaitykite – 10 psl.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-05-2021

DRAUGAS
laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

Tomas Venclova: Tikiu istorine pažanga

Algimanto Žižiūno nuotr.

Emigracija ir repatriacija, doros kodeksas ir klasikinė demokratija nūdienos pasaulyje, kultūrų skirtumai bei jų sąveika – apie visa tai specialiai „Draugui“ poeto, vertėjo ir publicisto Tomo Venclovos interviu. – 3 psl.

Neringos „filmas“ kuriamas toliau...

Neringos vadovai ir stovyklautojai nepaprastai laukia to laiko, kai vėl galės susirinkti stovykloje. Tačiau ir pandemijos metu, laukdami gyvų susitikimų, jie nemažai nuveikė ir pasidžiaugė bendryste, tegul ir virtualia.

Pasakojimas apie tai, kokia svarbi Neringa mūsų jaunimui – 4 psl.

GANYTOJO ŽODIS

Parodyk mums ženklą!

KUN. DR. VALDAS AUŠRA

¹³ Artėjant žydų Velykoms, Jėzus nukeliavo į Jeruzalę. ¹⁴ Šventykloje jis rado prekyujančių jaučiais, avimis, balandžiais ir prisėdusių pinigų keitėjų. ¹⁵ Susukęs iš virvučių rimbą, jis išvijavo juos iš šventyklos, išvarė avis ir jaučius, išbarstė keitėjų pinigus, išvartė jų stalus. ¹⁶ Karvelių pardavėjams jis pasakė: „Pasiimkite savo paukščius ir iš mano Tėvo namų nedarykite prekybos namų!“ ¹⁷ Jo mokiniai prisiminė, kad yra parašyta: *Uolumas dėl tavo namų sugraus mane.*

¹⁸ Tuomet žydai kreipėsi į Jėzų, sakydami: „Kokį ženklą mums galėtum duoti, jog turi teisę taip daryti?“ ¹⁹ Jėzus atsakė: „Sugriaukite šitą šventovę, o aš per tris dienas ją atstatysiu!“ ²⁰ Tada žydai sakė: „Keturiasdešimt šešerius metus šventovę statė, o tu atstatysi ją per tris dienas?“ ²¹ Bet jis kalbėjo apie savo kūno šventovę. ²² Tik paskui, jam prisikėlus iš numirusių, mokiniai prisiminė jį apie tai kalbėjus. Jie įtikėjo Raštu ir Jėzaus pasakytais žodžiais.

²³ Per Velykų šventes, jam būnant Jeruzalėje, daugelis įtikėjo jo vardą, matydami jo daromus ženklus. ²⁴ Bet Jėzus, gerai visus pažindamas, jais nepasitikėjo. ²⁵ Jam nereikėdavo, kad kas paliudytų apie žmogų. Jis pats žinojo, kas yra žmogaus viduje (*Jono 2:13-25*)

Kaip ir Jėzaus laikų žydai, taip ir mes sutinkame kiekvieną, nors kiek mūsų dėmesį patraukusį visuomenės veikėją, klausimu: „Kokį ženklą mums galėtum duoti, kad turi teisę būti ten, kur esi, daryti tai, ką darai?“ Ir visai nesvarbu, kas tas žmogus yra: kultūros veikėjas, ar politikas; gydytojas ar stalius; valytojas ar batsiuovys. Mes esame labai nepatiklūs kitų atžvilgiu. Norime žinoti, ar kiti yra verti mūsų pasitikėjimo. Daugumos mūsų kvalifikaciją patvirtina mūsų darbo rezultatai. Kitiems reikia daugiau pasistengti ir įrodyti savo kvalifikaciją ar sukurtais kūriniais, ar raštinėje ant sienos kabančiais diplomais, pažymėjimais, rodančiais pasiruošimą atlikti sudėtingus veiksmus. Dar kitiems gi ir to neužtenka – ypač jeigu tiesioginio darbo pagrindas yra bendravimas su žmonėmis. Galime gana lengvai įsitikinti staliaus ar remontininko kvalifikacija – jų darbas pats už save kalba. Bet kaip įvertinti menininką ar kūrėją? Kaip įvertinti visuomenės veikėją ar politiką? Kol mes

pamatome jų darbo rezultatus, užtrunka nemažai laiko. Vieni mums priimtini, kiti gal nelabai. Bet mes gerai žinome, kuo norime tikėti, kurio pozicija mums atneš daugiau naudos. Kaip įvertinti psichologo ar kunigo darbą? Juk jie tik „kalba“... Be to, dvasiškai bendrauja ne tik su manimi, bet ir su žmonėmis, kurie man nėra „prie širdies“. Ar galiu pasitikėti tokiu žmogumi?

O ar galima pasitikėti Kristumi? Kokius kredencialus jis gali mums parodyti? O ir kokią asmenišką naudą man gali duoti bendravimas su Juo? Ypač, kai jis nesilaiko konvencinių elgesio normų – štai ir dabar, susisukęs iš virvučių rimbą, išvaikė iš šventyklos prekyautojus. Tikras skandalas! Netikėtus elgesys! Kaip tokiu žmogumi galima tikėti?! Tai kas, kad tik neseniai jis Kanoje vykusiose vestuvėse vandenį pavertė išskirtiniu vynu ir dabar apie tai kalba visa šalis?! Bet juk toks elgesys, kurį jis parodė išvaikėdamas prekyautojus, yra visiškai nepriimtinas! Per amžius ten buvo prekyaujami. Gal ir ne pati geriausia vieta, bet kas jis toks? Ardo visą įprastinį gyvenimo ritmą...

Kokį ženklą tu mums, Jėzau, parodysi, kad mes tau atleistume tavo netinkamą elgesį? Koks ženklas paliudys, kad tu turi teisę taip elgtis? *Sugriaukite šventyklą ir aš ją atstatysiu per tris dienas...*

Evangelija mums skelbia, kad Jėzus liko nesuprastas. Juk šventykla daugelio žmonių buvo statoma dešimtmečiais, o jis vienas atstatys per tris dienas. Tokiu žmogumi negalima tikėti. Tačiau... Jėzus kalbėjo tiesą. Apaštalai pagaliau ją suprato ir priėmė jau po Prisikėlimo. Paulius laiške Korinto krikščionims apie tai liudija: *Žydai reikalauja stebuklų, graikai ieško išminties, o mes skelbiame Jėzų nukryžiuotąjį, kuris žydams yra papiktinimas, pagonims – kvailystė. Bet pašauktiesiems – tiek žydams, tiek graikams – mes skelbiame Kristų, kuris yra Dievo galybė ir Dievo išmintis. Dievo kvailybė išmintingesnė už žmones ir Dievo silpnybė galingesnė už žmones.* (1 Kor. 1:22-25)

Pirmiausia Dievas sukuria Žmogų. Tam žmogui atsidūrus nuopuolyje, Jis atsiunčia Sūnų, kad iš žmogaus kūno – mergelės Marijos – gimęs, šis atkurtų dieviškąjį atvaizdą žmogui. Šio veiksmo kulminacija – Jėzaus mirtis ant kryžiaus ir jo prisikėlimas. Miršta juslinis kūnas, prisikelia dvasinis kūnas. Taip Dievas sukuria Bažnyčią – „suardo“ mūsų įprastinį gyvenimą pateikdamas alternatyvą. Gyvenote kiekvienas tik sau ir dėl savęs. Laikėte save ar vienas kitą dievais. Reikalavote iš vienas kito įrodymų, kredencialų. Tačiau dieviškoji išmintis, kuri vieniems yra papiktinimas, o kitiems kvailystė, rodo į Kristų. Nukry-

žiuotą ir prisikėlusį. Kuris visiškai pasitikėjo savo dangiškuoju Tėvu, tarusiu: *Aš esu VIEŠPATS, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų. Neturėsi kitų dievų, tik-tai mane.* (Išėjimo 20:2-3)

Paklauskite, negi mes vėl turime būti priklausomi? Iš vienos pusės, norime mes to ar nenorime, mes visados esame priklausomi nuo ko nors: nuo kitų, nuo valdžios, nuo vietinių ar šalių įstatymų. Tai gal verta būti priklausomu nuo To, kuris mus sukūrė ir išlaiko mus gyvus?

Iš kitos pusės, Dievas mūsų atžvilgiu nevartoja jokios spaudos, net nereikalauja būti paklusniais. Jis mus KVIEČIA į bendrystę su Kristumi ir Savimi. Tai nėra vergvaldžio ir vergo bendravimas. Tai mylinčio Tėvo ir jo vaikų ryšys.

Ką mes renkamės?

Šiame numeryje

Šį kartą neišskirsiu kokios nors temos mūsų bendradarbių rašiniuose. Noriu pakalbėti apie problemą, kuri pastaruoju metu darosi vis didesnė. Kalbu apie kone kasdien prastėjantį pašto darbą ir stringantį „Draugo“ pristatymą prenumeratoriams.

„Šiandien, po beveik trijų mėnesių kelionės sraigės pašto labirinte, atėjo gruodžio 8 laida. Tuoj krito į akį viršelyje atspausdintas plytos straipsnio įvadas. Neatsisėdęs perskaičiau Raimundo straipsnį apie ridikų ir pomidorų laikotarpį. Deja, antrą dalį reikės rasti 'Draugo' archyve, nes jo neskaičiau, o gal dar klaidžioja labirinte...“ Tai ištrauka iš Tomo Dundzilos laiško, o mini jis R. M. Lapo keturių straipsnių seriją apie Vaclovo Daunoro

1979 m. rečitalį Jaunimo centre Čikagoje, išspausdintą praėjusių metų gruodį („Pradaužė ledą, rado...“).

Internetinėje erdvėje skaitytojai net lenktyniauja, kuris vėliausiai gaus „Draugą“ – tai labai liūdno rungtynės mums, redakcijai. Juk į kiekvieną numerį mes įdedame daug širdies ir darbo bei tikimės, kad laikraštis ateis laiku ir be trukdžių.

Jei dar galite pakovoti su pašto tarnyba dėl geresnio pristatymo – darykite tai. O tuo tarpu primename ir primygtinai rekomenduojame paprašyti slaptažodžio ir kiekvieną naują numerį peržiūrėti internete. Tai nemokama paslauga prenumeratoriams – tereikia paskambinti administracijai ir pareikšti tokį norą. Su elektronine laikraščio versija galėsite susipažinti jo išleidimo dieną.

Ramunė Lapas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratorus kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

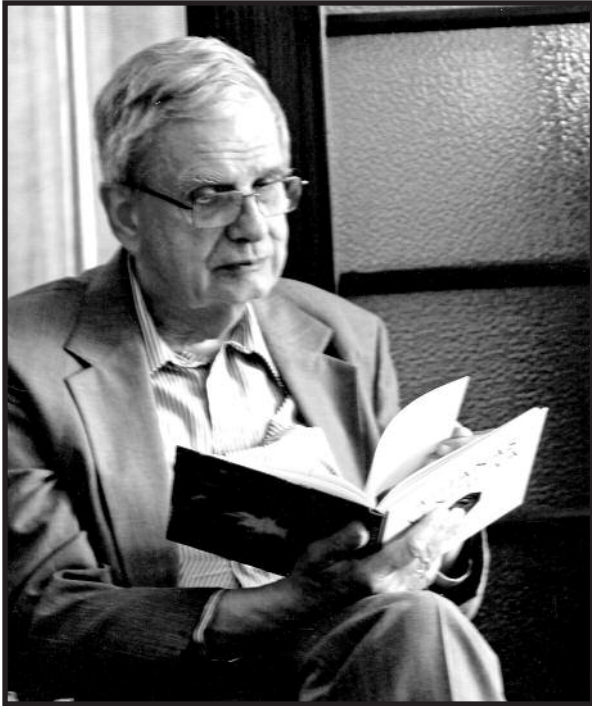
El. svetainė –

Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Autorių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjų ir redakcijos nuomone.

Tomas Venclova apie emigraciją, kultūrą ir politiką

Retas šių dienų viešasis intelektualas Lietuvoje geba, gavęs gana plačius ir abstrakčius interviu klausimus, atsakyti glaustai ir labai tiksliai. Jau prieš kelerius metus į Lietuvą iš Jungtinių Amerikos Valstijų grįžęs poetas, eseistas, publicistas **Tomas Venclova**, išlaikydamas tiesią, kartais griežtą ir kai kuriuos visuomenės sluoksnius piktinančią poziciją, yra būtent toks dialogo dalyvis – jo mintys koncentruotos ir skaidrios. Su T. Venclova bendravo žurnalistas **Ramūnas Čičelis**.

Tomas Venclova skaito savo tėčio eilėraščių knygą Venclovų namuose-muziejuje.

Pradėkime interviu nuo empatijos ir migracijos abipusio ryšio. Ar pritartumėte kino aktorius Vytauto Anušio per vieną iš Santaros-Šviesos diskusijų pasakytai minčiai, jog emigrantas, lyginant su sėsliais piliečiais, turi daugiau galimybių tapti geresniu žmogumi?

Be abejonės, emigrantas gali tapti platesnio akiračio žmogumi, jeigu pats to nori ir stengiasi. Gerumas – kitos plotmės reiškinys. Kiek jis siejasi su platesniu akiračiu, sunku pasakyti, nors turbūt šiek tiek siejasi. Pažinojau nemažai emigrantų – tiek senųjų „dipukų“, tiek naujųjų, – kurie liko neapsiėmę, užsiklėdę senojoje psichologijoje ir mentalitete, jokios empatijos neišmoko. Geresni paprastai, nors irgi ne visada, tapdavo tik jų vaikai.

Nors apie tai jau daug klausta ir ne mažiau atsakta, bet vis dėlto, kas lėmė Jūsų repatriaciją į Lietuvą? Ar, praėjus kuriam laikui, neapgailėstaujate dėl savo ryžtingo žingsnio?

Anaiptol neapgailėstauju. Lietuvoje jaučiuosi puikiai, daug dirbu ir gal esu kraštui naudingesnis, negu būdamas už Atlanto. Tatai patvirtina ir pažįstamų, kartais netgi nepažįstamų žmonių reakcija. Didesnių sveikatos ar kitokių rūpesčių kol kas ne-

Tania ir Tomas Venclovos su Marija Čepaityte (Natalijos Trauberg dukra) Nidoje. Iš Venclovų namo-muziejaus archyvo

Tomas ir Tania Venclovos Tamperėje, Suomijoje, 2000 m.

M. Mičiko nuotr.

turiu. Ne kartą sakiau, kad daug labiau mėgstu Europą, negu Ameriką, o Lietuva, ypač Vilnius (beje, ir Klaipėda su apylinkėmis), šiandien yra tikra Europa. Kai gali per penkias minutes nueiti ligi Katedros aikštės arba Šv. Jonų bažnyčios, tatai labai stipriai pajunti.

Kokias žmogiškumo būsenas Lietuvoje palikote, išvykdamas į JAV, ir kokias jas matote šiandien?

Vilniečiai, kuriuos matau kasdien, tapo žymiai mandagesni, labiau geranoriški, o drauge oresni, ne tokie pataikūniški kaip sovietmečiu – žodžiu, labiau civilizuoti, atsikratę vergo įpročių, artimesni europietiška psichologijai. Tikiuosi, taip yra ne tik sostinėje. Taip pat tikiuosi, kad tai ne paviršutinis išpūdis.

Apibūdinkite savo vertybių sistemą. Kodėl Dekalogas Jums yra aukštesnės doros kodeksas, nei meilė tėvynei?

Dėl meilės tėvynei gali padaryti ne tik gero, bet ir blogo. Mūsų istorijoje tokių pavyzdžių, deja, esama. Griežtai laikydamasis Dekalogo, blogo nepadarysi. Tėvynės ir Tautos rašymas didžiaja raide, atseit beatodairiškas jų kultas, yra stabmeldystė, apie tai ne sykį šnekėjo krikščionių mąstytojai – čia aš su jais sutinku.

Kaip mūsų dienomis regite Rytų, slaviškosios, kultūros sąveiką su Vakarų civilizacija? Ar dar įmanomas bent kiek darnesnis dialogas?

Rytų slavų kraštas yra ne vien Rusija, bet ir, tarkime, Ukraina, su kuria dialogas normaliai plėtojasi. Politikoje dialogas su Rusija šiandien praktiškai neįmanomas (ne dėl mūsų, o dėl Rusijos kaltės), bet taip nebus amžinai. O kultūra – jeigu tai tikra, ne komercinė ir ne ideologizuota kultūra (ne Kobzonas ir ne Kirkorovas), su politika paprastai nesisieja.

Ar sutiktumėte, kad, norėdami suprasti Rusiją, turėtume skaityti šios šalies literatūros klasikų? Kokie autoriai ir kūriniai, Jūsų vertinimu, labiausiai skaitytini dabartinės padėties Rusijoje kontekste?

Bet kurios šalies, taip pat ir Rusijos klasikų skaityti visada verta. Dažnai verta ir dabartinius autorius. Iš tokių rekomenduočiau, pavyzdžiui, Guzel Jachinos „Zuleicha atmerkia akis“ (ta knyga yra išversta į lietuvių kalbą) ir Timuro Kibirovo „Generolas ir jo šeima“ (jos lietuviškai, rodos, dar nėra, bet, tikiuosi, bus). Tai gal ne paties aukščiausio lygmens, bet atitinką humanistinę rusų literatūros tradiciją ir visai paskaitomi veikalai, lietuviui savo temomis artimi...

Kaip suprantate senovės graikų demokratijos tradicijos likimą šiandienėse JAV ir Europoje? Ar tikrai polio demokratija įmanoma tik savivaldos, mažo miestelio valdymo lygmenyje?

Esu tikras, kad demokratinė sistema yra geriausia, kokią žmonija ligi šiol sugalvojo, ir ne-

Tomas Venclova, Judita Vaičiūnaitė ir Vytautas Kubilius

paisant nieko, ją įmanoma perkelti ir į didelių kraštų valdymą. Dar daugiau: demokratija turi globalizuotis – kol to nebus, išliks karų, krizių ir kitų negandų pavojus, o jo turbūt niekas iš mūsų nenori. Dabartinė atskirų valstybių sistema, ar tai mums patinka, ar ne, yra senstelėjusi ir net pavojinga (jos palapsnis nykimas nereiškia tautų nykimo).

Ar dar įmanoma JAV išsaugoti klasikinę demokratiją? Kas lėmė jos nuosmukį? Kokius būtų Jūsų prognozės, susijusios su šios šalies ateitimi?

Donald Trump programa buvo nacionalistinė ir antiglobalistinė, nekaltant jau apie jo neprognozuojamą (taigi pavojingą) charakterį. Iš to nieko neišėjo, išskyrus didelę gėdą. Laimė, JAV demokratija pasirodė pajėgi Trump griežtai konstituciniu keliu pašalinti, nepaisant skandalingų jo ekscesų. Todėl nemanau, kad JAV demokratija yra smukusi ir neturi perspektyvų. Priešingai, manau, kad Joe Biden pergalė yra geras ženklas žmonijai (taip pat ir mūsų pašaliui). Atrodo, tai suvokia ir protingiausias respublikonai.

Vertybių teorijos – aksiologijos – srities klausimas: ar nėra taip, kad laisvės idėjos krizė yra tiesiogiai sąlygota politinės ir kultūrinės vaizduotės skurdas?

Vaizduotės skurdas kliudo, bet laisvės idėjos didelės krizės nematau – ta idėja iš žmonijos sąmonės negali būti pašalinta.

Istorija – tai raida nuolatinės pažangos kryptimi, kartotė ar tiesiog chaosas? Kokius matytumėte ir savo asmeninius, ir kitų žmonių vilties šaltinius? O gal šiandien ir vėl neviltis yra vilties forma?

Kas beatsitiktų, tikiu istorine pažanga: nepaisant laikinų žingsnių atgal, bendroji kryptis nuo viduramžių ligi XXI amžiaus įkvepia veikiau viltį, negu kitus jausmus. Tai rodo kad ir faktas, jog žmonija įveikė nacių ir sovietų totalitarizmą (dabartiniai jų variantai yra vis dėlto žymiai silpnesni). Pažanga nėra automatiška ir moksliskai įrodoma, bet ji esti. Net jei kas sakytų, kad tai anachroniškas požiūris, jo laikausi ir kitaip nemoku.

Ačiū už atsakymus.

TELKINIAI

Ilgametė stovyklautoja Ona Kriaučiūnaitė su broliu Aldu Kriaučiūnu. Mariaus Kriaučiūno nuotr.

Evai Ligdai iš Toronto Neringos marškinėliai primins stovyklą. Lauros Ligda nuotr.

Nina Jankauskaitė ir jos mama gerb. Vaida Jankauskienė – pirmojo Kulinarijos klubo vakaro šeimininkės. Ninos Jankauskaitės nuotr.

Neringos „filmas“ kuriamas toliau...

DANA VAINAUSKIENĖ

Manęs paklausė – ką veiki?

Ogi... kasdien, diena po dienos, kaip ir daugelis iš mūsų, daug laiko praleidžiu prie kompiuterio. O kai už lango jau dažniau juokiasi saulė ir paukščiai pradeda choro repeticijas – taip norisi tikėti, jog ši vasara bus kitokia. Noriu tikėti tuo dar ir todėl, kad mano darbas yra susijęs su vasaros stovyklomis.

Bendravimas nenutrūko – susitinkame virtualiai

Man teko laimėti savo gyvenimą susieti su Vermonto valstijoje įsikūrusia Neringos stovykla. Joje – vasaros, pripildytos vaikų juoko, lietuviškų dainų skambesio, gamtos garsų, tylios maldos ir didelės Neringos bendruomenės palaikymo – tai vienos iš išpūdingiausių patirčių mano gyvenime. Vasara prabėga kaip nuostabi sukurtas filmas, kurį vis norisi ir norisi pakartotinai žiūrėti. Jau daugelį metų Neringos stovykloje įgyvendinami svarbiausi jos tikslai ir siekiai – skatinti čia stovyklaujančiųjų kūrybingumą, puoselėti lietuvių bei stiprinti katalikišką tikėjimą.

2020 metų „stovyklos filmo“ kūryba dėl COVID-19 pandemijos stabtelėjo, bet nenutrūko! Teko atšaukti vasaros stovyklas (pirmą kartą per 52 veiklos metų) ir ieškoti kitų veiklos būdų, padedančių išlaikyti ryšį su mūsų stovyklautojų bendruomene. Perėjome į nuotolines erdves: kūrėme ir dalinomės vaizdo šūkiais, rengėme vasaros filmuotus pristatymus plačiajai bendruomenei, virtualiai susitikome su šeimų stovyklų dalyviais, su mūsų 16-mečiais. Taip pat surengėme vadovų rekolekcijas, „Kultūros dienų“ stovyklos programą suaugusiems (pranešė-

jai: Grasilda Reinys, Rūta Ona Čigriejūtė, Marytė Kavaliauskas, Fred Murphy, Žemyna Trinkūnaitė), paštu pasiuntėme neringietiškus siuntinėlius stovyklautojams, kurie buvo užsiregistravę, bet dėl pandemijos neteko galimybės stovyklauti.

Džiaugiamės, jog pavyko surengti nuotolinę rudens „iškylą“ bei kartu su visais pasiklausti nuostabaus rudeninio koncerto (atlikėjai: Dovas Lietuvninkas, Dvilė Bagdonaitė ir Saulius Petreikis) ir metus užbaigti Advento sezono maldomis, kurias ruošė Monika Bernotaitė.

Svarbiausias įvykis – buvo pasiektas Neringa100 vajeus tikslas ir išigyta stovyklavietė, taip užtikrinant ateitį ateinančioms stovyklautojų kartoms. Tad ir 2020 metai alsavo nepailstama neringietiška energija ir kūrybingumu. Daugelio metų patirtis ir vėl patvirtino, jog Neringa gyva ir stipri savo palaikančia bendruomene, kuri turi įvairiausių užmojų, talentų ir nori jais dalintis su kitais. Tapo įprasta, jog vasarai dar neprasidėjus ar jau prabėgus, pasirodo kvietimai į įvairiausių alumni renginius, kuriuos reklamujame Neringos svetainėje, Facebook, Instagram.

Virti, „uosti“ kvapus ir „ragauti“ teko internetu

Šie metai prasidėjo planuojant naujo kulinarijos klubo veiklą, kurio idėją pasiūlė alumni Jessica

Zikaras. Vasario mėnesį beveik 80 žmonių per Zoom prisijungė prie pirmojo kulinarijos klubo vakaro, kurio šeimininkė buvo Nina Jankauskaitė iš New Yorko, o jai talkino jos mama gerb. Vaida Jankauskienė. Ir kas galėjo patikėti, kad internetinė erdvė gali perduoti šaunią bendraminčių nuotaiką, padėti suvokti, kad išsaugoti ir tęsti mūsų tėvų bei protėvių kulinarinį paveldą yra svarbu ir be galo įdomu. Stebėdami, kaip Nina ir gerb. Vaida virė burokėlių bei

Rudeninio koncerto Neringai rengėjas Dovas Lietuvninkas su Sauliumi Petreikiu. Stovyklos archyvo nuotr.

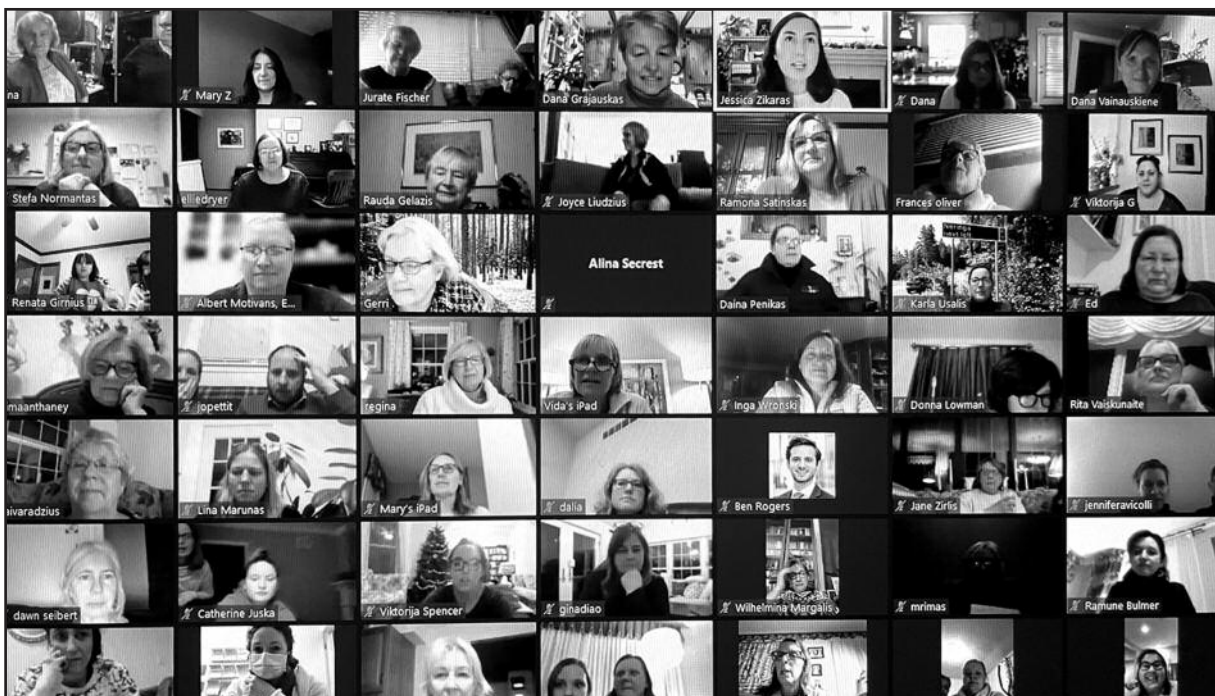
kopūstų sriubas, „uodėme“ sriubų kvapą, „jautėme“ jų skonį. Žiūrėdami lyginome skirtingų kartų šeiminių bei mūsų pačių patirtį, pamatėme, ką darome kitaip, ko niekada nebandėme, sužinojome naujų maisto gamybos subtilybių. Ir buvo taip smagu... sėdėti kartu su pažįstamais ir nelabai pažįstamais iš plačiosios Amerikos bei Kanados ir „virti“ kartu!

Po šio susitikimo neringiečius pakvietėme kepti blynų Vasario 16-osios bei Užgavėnių proga. Na, o kitą dieną, kaip ir kasmet, galėjome kartu pradėti Gavėnios dvasinę nuotolinę kelionę, kurią šiais metais ruošia dr. Aldona Lingertaitienė (jau tapo įprasta, jog Neringos Gavėnios ir Advento būreliams maldas ruošia vis kiti savanoriai). Kas savaitę iki Velykų maždaug 80 žmonių nusiteikė susitelkti prie maldos ir apmąstymo.

Kokias nuotaikas, renginius atneš kiti mėnesiai dabar dar sunku įvardinti, bet... jau planuojame. Tikime, jog turėsime galimybę šią vasarą neringiečius ir visuomenę pakviesti į Vasaros lietuvių šventę Putname, be galo populiarų Gamtos ir grybų savaitgalį, rudens iškylą. Planuojame ir moterų bei vadovų rekolekcijų savaitgalius, Advento maldą. Svarbiausia, kad Neringos taryba bei administracija, žinoma, ir visi stovyklautojai, laukiame vasaros, kad jos išpūdziais galėtume gyventi iki kitos vasaros. Be jokios abejonės, Neringos istorija tęsiasi ir „filmas“ kuriamas toliau...

Dana Vainauskienė – vasaros stovyklų vedėja.

Skaitykite Neringos naujienas www.neringa.org, o jeigu turite klausimų ar norite pasidalinti kitomis idėjomis, parašykite l.e.p. „Neringos“ stovyklos vedėjai Danai Grajauskaitei: dgrajauskas@neringa.org

Kulinarijos klubo virtualaus susitikimo dalyviai.

Mary Zikaras nuotr.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Pasitinkant jubiliejinus metus – žvilgsnis į praėjusiuosius – II

Šie metai JAV Lietuvių Bendruomenei (LB) – ypatingi. Pirmiausia dėl to, kad tai – jubiliejiniai metai, 70-asis organizacijos gimtadienis, kuris bus pažymimas prasmingai ir išradingai. Apie tai „Draugo“ puslapiuose mes pasakosime visus metus. Ant ra – bus renkama nauja Taryba. Greitai, jau šį pavasarį. O tuo tarpu sugrįžkime prie paskutinio didelio dabartinės, XXII Tarybos renginio – trečiosios sesijos, kuri buvo surengta praėjusių metų spalio mėnesį. Šioje sesijoje buvo priimti svarbūs nutarimai, kurie, be abejonės, turės ilgalaikės įtakos organizacijos darbui. Tarp jų – ir naujas Strateginis planas, kurį išsamiau pristato JAV LB Krašto valdybos narė **Janina Udrienė**.

Tęsinys. Pradžia kovo 4 d. laidoje

Janina Udrienė

JAV LB Strateginis planas

Priešistorė

Dar 2009 m. šviesios atminties a. a. Laurynas Vismanas, būdamas LB Tarybos Organizacinių reikalų komisijos pirmininku ir turėdamas strateginio planavimo patirties, pristatė Tarybai JAV LB strateginio plano pagrindines gaires su konkrečiais pavyzdžiais. Jis ir būtų užbaigęs darbą, jeigu jo sveikata nebūtų pakirsta sunkios ligos. Devynerius metus darbas nejudėjo iš vietos. Tik 2018 m., būdama LB Krašto valdybos vicepirmininke organizaciniams reikalams, kreipiausi į Juožą Kazlauską (iš Bostono), kad imtųsi vadovauti šiam svarbiam projektui. J. Kazlauskas sudarė darbo grupę, ir, naudodamasis paruoštomis gairėmis, beveik užbaigė LB Strateginio plano kūrimą. Tačiau 2018 m. rudenį išrinkus naują Tarybą bei Krašto valdybą, nepavyko užbaigti projekto iki galo. 2019 m. vėl buvau pakviesta dirbti Krašto valdyboje organizacinių reikalų vicepirmininke. Nutariau užbaigti projektą ir paruoštą Strateginį planą pristatyti Tarybos tvirtinimui.

Darbo pradžia

Prieš kelerius metus, per vieną draugų susibūrimą Detroite, teko susipažinti su Dariumi Sabaliūnu, kuris tuo metu rengė Lietuvių Fondo (LF) Strateginį planą. Tad ir dingtelėjo mintis su juo pasikalbėti. Susipažinęs su visa anksčiau sukauptą medžiaga ir įvertinęs didelį padarytą darbą, Darius pasiūlė sudaryti darbo grupę ir pradėti projektą iš naujo. Jis argumentavo tuo, kad nedirbė su projektu nuo pat pradžių, nebus pilnai susipažinęs su jo turiniu bei eiga ir negalės paruošti išsamaus plano. Paprašytas, jis sutiko būti darbo grupės konsultantu.

Apie Darių Sabaliūną – LF Strateginio plano pagrindinis autorius, nuo 2005 m. JAV LB Cincinnati, OH, apylinkės pirmininkas, „Global Lithuanian Leaders“ narys. Mokslus pradėjo Vilniaus universitete, Lundo universitete Švedijoje apgynė aplinkos mokslų daktaro laipsnį. Šiuo metu dirba „Procter & Gamble“ kompanijoje, Reaserch and Development viceprezidentu. Su žmona Inesa augina tris vaikučius. *Esame dėkingi, kad, nepaisant didelio užimtumo, jis rado laiko su mumis padirbėti.*

Kviečiant kitus narius į darbo grupę, svarbų vaidmenį vaidino ne tik patirtis JAV LB veikloje, bet ir tai, kad būtų atstovaujama įvairioms kartoms. Darbo grupėje dirbo: Juozas Polikaitis, Arvydas Barzdukas, Arvydas Urbonavičius, Artūras Žilys, Austėja Sruoga, Nerija Orentienė, Gailius Draugelis ir šių eilučių autorė (pirmininkė). Visi grupės nariai buvo gerai susipažinę su Lietuvių Charta bei LB įstatais. Darius paruošė darbo grupei skaidres ir paaškino strateginio planavimo teoriją ir procesą. Visi susipažino su 2018 m. LB Strateginio plano variantu.

Strateginis planas

Kalbant apibendrintai, strateginis planas – tai galimybė pažvelgti į organizacijos praeitį, realiai įvertinti dabartį ir efektyviai planuoti ateitį, kad galima būtų užtikrinti organizacijos gyvastingumą. O konkrečiau, kaip aiškino Darius, tai yra pasirinkimas, kur investuoti laiką, energiją, žmogiškuosius išteklius bei finansus, kad galima būtų efektyviausiai įgyvendinti organizacijos misiją bei viziją. Strateginio plano struktūroje turi būti šie faktoriai:

- ▶ Organizacijos misija ir vizija (kodėl mes egzistuojame ir kur mes norime būti?)
- ▶ Prioritetinės sritys (į ką reikia daugiausiai kreipti dėmesį?)
- ▶ Strateginiai tikslai prioritetinėse srityse (ko mes norime?)
- ▶ Strategijos arba strateginiai uždaviniai (ką reikia daryti?)
- ▶ Taktikos toms strategijoms įgyvendinti (kaip reikia daryti?)
- ▶ Rodikliai (kaip „pamatuoti“, kad pastangos atnešė sėkmingų rezultatų?)
- ▶ Veiklos planas su priemonėmis ir reikalingais ištekliais.

Darbo eiga

Pradėjome darbą nuo analizės, kurioje išvardijome LB stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes. Šiose srityse, išgryninus mūsų visų teiginius, galėjome nustatyti JAV LB prioritetines sritis ir prioritetinius tikslus.

Prioritetinės sritys:

Lietuvybės išlaikymas išeivijoje
 JAV LB tapatybė, žinomumas ir teigiamas poveikis bendruomenei
 Narystė
 Finansai

Prioritetiniai tikslai:

Padidinti aktyvių narių skaičių, atspindinti išeivijos įvairovę, demografiją ir poreikius.
 Pasiiekti, kad JAV LB taptų įvairiapusės lietu-

viškos veiklos šalyje traukos centru.

Pagerinti JAV LB finansinę padėtį, kad būtų galima užtikrinti organizacijos stabilumą ir svarbiausias funkcijas.

Pasiiekti, kad LB ir jos daromas teigiamas poveikis taptų plačiai žinomi išeivijoje ir skatintų Amerikos lietuvių aktyvų išjungimą į LB veiklą.

Ugdyti lietuvių išeivijoje per kalbą, lietuviškas mokyklas, organizuotą veiklą bei paveldo išsaugojimą.

Prioritetiniams tikslams pasiekti plane pasiūlėme 12 strategijų (ką reikia daryti); o toms strategijoms įgyvendinti – 49 taktikas (kaip tai daryti). Norintys susipažinti su Strateginiu planu, galite kreiptis šiuo adresu: organizaciniai@javlb.org

JAV LB misija ir vizija

Darbai einant prie pabaigos, sugrįžome prie LB misijos ir vizijos formuluočių. Kiekvienas darbo grupės narys buvo įpareigotas parašyti keletą teiginių, paaškinančių, kodėl mes egzistuojame (misija) ir ko mes siekiame (vizija – idealizuota ateities būklė, kuri turėtų būti pasiekta įgyvendinus organizacijos tikslus). Darius aiškino, kad tie teiginiai turi būti parašyti glaustai, bet aiškiai. Peržiūrėjus Lietuvių Chartą, buvo daug siūlyimų, diskusijų, derinimų, apibendrinimų, kol pagaliau sutikome su šiomis formuluočėmis.

LB misija: JAV LB jungia Jungtinėse Valstijose gyvenančius lietuvius, jų šeimų narius ir visus, kuriems yra svarbu išsaugoti lietuvių, puoselėti lietuvišką paveldą ir kultūrą, remti lituanistinį švietimą, išlaikyti jaunimo, sporto ir visuomenines organizacijas bei palaikyti glaudžius ryšius su Lietuva.

LB vizija: JAV LB nariai didžiuojasi lietuvių ir lietuvišku paveldu bei noriai prisideda prie jų išlaikymo. Bendruomenė klesti dėka stiprių tarpusavio ryšių, aktyvios švietimo, kultūros, sporto veiklos. Jaunimas yra ugdomas lietuviška dvasia ir aktyviai įsitraukia į Bendruomenės veiklą, kartu užtikrindamas lietuvių ir lietuviško paveldo tęstinumą ir ilgalaikį klestėjimą. Stiprūs ryšiai su Lietuva prisideda prie lietuviškos dvasios puoselėjimo.

Kaip pradėti?

Parėngę planą, žinojome, kad visko atlikti per vienerius metus neįmanoma. Balsavimo būdu išrinkome tris strategijas, kurias realiai būtų galima įgyvendinti per vienerius ar pusantrus metų:

1. Sukurti specialią programą veiklos ir narystės skatinimui apylinkėse.
2. Sukurti galimybes ir sąlygas lietuvių kilmės jaunimui bendrauti su bendraminčiais lietuviškoje dvasioje lietuvių kalba, ir, jeigu reikia, anglų kalba.

3. Išplėsti JAV LB finansavimo modelį, surandant naujus lėšų rinkimo būdus ir šaltinius.

Planui įgyvendinti reikia visų grandžių išpaigojimo: LB Tarybos, Krašto valdybos, apygardų, apylinkių, energingų ir sumanių LB lyderių.

Kas numatyta?

LB Tarybai planą patvirtinus, LB Strateginio plano darbo grupė persivadins į LB Plėtros komisiją, kurios užduotys bus: prižiūrėti, kad planas būtų vykdomas ir uždaviniai būtų atlikti; pateikti pranešimus apie pažangą LB Krašto valdybai ir LB Tarybai. Tęstinumo dėlei, pasikeitus LB Tarybai ir Krašto valdybai, komisija lieka ta pati. Komisijai įvertinus plano vykdymo pažangą, bus pasirenkamos kitos strategijos tęsti plano vykdymą. Strateginio plano vykdymo trukmė – 3–5 metai, po to jis bus atnaujinamas.

Taip pat numatyta išvardinti rodiklius (kaip spręsimė, kad darbas sėkmingas) ir darbų atlikimo planą (kas kokį darbą vykdo ir kada jis bus baigtas). Į tuos klausimus galėsime atsakyti ir įrašyti į planą tik darbui įpusėjus.

Nukelta į 13 psl.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Virtualus susitikimas su Martynu ir Aiste Pilkiais

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Vasario 28 d. Čikagos ateitininkai ir Ateitininkų namų valdyba visus sukviė į virtualų susitikimą (per „Zoom“) su Martynu ir Aiste Pilkiais. Vakaronių ir susitikimų organizavimas su įdomiais svečiais, ypač iš Lietuvos, yra ilgametė tradicija Čikagoje, tik šį susitikimą teko įgyvendinti virtualiu būdu. Galima teigti, kad pastangos pavyko su kaupu, nes prisijungė dalyvių ne tik iš Čikagos, kur gyvena šio susitikimo sumanytojos – Pranutė Domanskienė, Ramunė Kubiliūtė bei Dainė Quinn, iš Bostono, kur šiuo metu laikinai iki birželio mėn. pabaigos gyvena M. ir A. Pilka, bet taip pat susidomėję dalyviai iš kitų JAV miestų ir net iš Lietuvos.

Valandėlė prasidėjo Ramunės Kubiliūtės sveikinimais prisijungusiems ir padėka studentams, kurie derino savo virtualaus susitikimo laiką tą pačią popietę, kad studentai galėtų dalyvauti ir kitame renginyje (prie šio susitikimo prisijungė keturi studentai). Padėka taip pat buvo pareikšta Tomui Girniui, kurio nuotraukos Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos „Facebook“ paskyroje atkreipė čikagiečių dėmesį, kad Bostone šiuo metu gyvena veikli ir kai kuriems pažįstami Lietuvos ateitininkai, su kuriais gal būtų įdomu organizuoti pašnėses. Martynas iki 2020 m. vasaros buvo Ateitininkų tarybos pirmininkas, o Aistė – Lietuvos studentų ateitininkų centro valdybos pirmininkė. Jie Šiaurės Amerikos ateitininkams nesvetimi, nes 2015 m. ne tik lankėsi Čikagoje, bet taip pat dirbo vadovais keliose Dainavoje vykusiame stovyklose.

Po trumpų Dainės Quinn ir Pranutės Domanskienės sveikinimo žodžių Gintarė Dauilytė paskaitė sausio mėnesį Lietuvoje arkivyskupo Gintaro Grušo asmeniniam naudojimui patvirtintą „Ateitininkų litaniją“. Tikimasi, kad ateityje bus progų gyvai, tradicine litanijos forma sukalbėti kartu.

Pašnėsesio metu Martynas ir Aistė buvo paprašyti pasidalinti atvykimo į Bostoną aplinkybėmis, atmintinų 2020 metų, LR paskelbtų ateitininkų metais, momentais ir kaip jie koregavo savo profesinę veiklą (Martyno – Lietuvos banke, Aistės – kardiologijos rezidentūroje).

Atvykimas į Bostoną įvyko Martyno dėka, kai jis buvo priimtas į prestižinės „Fulbright“ mainų programos „Hubert Humphrey Fellowship“. Tai programa, skirta jauniems, savo profesijose naujai pradėjusiems ir viduryje karjeros dirbantiems kandidatams iš viso pasaulio, potencialiems vadams, ir konkurencija buvo nemaža. Lietuva neturėjo pažadėtos vietos, tačiau Martynui pavyko, ir jis buvo priimtas į Boston University. Programos trukmė – vieneri metai, bet pandemija gerokai suvaržė galimybes visus akademinius metus lankyti kursus ir dalyvauti Boston University verslo mokyklos užsiėmimuose bei susitikimuose su ekspertais. Buvimas Bostone sutrumpėjo iki pusmečio. Vis vien atsirado progų susipažinti su JAV finansinėmis sistemomis ir dalyvauti susitikimuose, kaip, pvz., netrukus po pašnėsesio turėjo vykti pokalbis tarp Lietuvos centrinio banko (kur Martynas dirba) ir Federal Reser-

Sendraugių ir studentų ateitininkų susirinkimo su Martynu ir Aiste Pilkiais dalyviai.

ve Bank Bostone vadovybės atstovų.

Kai paaiškėjo, kur bazuosis Martyno programa, Aistė pradėjo ieškoti su savo profesija susijusios veiklos. Jai pavyko prisijungti prie ilgametės širdies ligas tyrinijančių Framingham Study, kurių tyrimo centras yra netoli Bostono, ir jų naujesnės RURAL Study (Risk Underlying Rural Areas Longitudinal study) komandos.

Apie 2020 metais atšvėstus „Ateitininkų metus“ svečiai sakė, kad vieša ryšių kampanija Lietuvoje pavyko gan gerai. Kasdien buvo trumpų žinučių, buvo rodomos trumpos reklamėlės apie ateitininkus, išstatyti plakatai ir paruoštas standas, vyko bėgimo ir sporto akcijos, į kurias buvo galima įsijungti ir užsienio ateitininkams. Aistė pastebėjo, kad ateityje gal būtų gerai ateitininkų veiklos iniciatyvų pasisekimą matuoti labiau moksliskai, nagrinėti duomenimis. Jei kas Lietuvoje nežinojo, kas tie ateitininkai, tai bent šių iniciatyvų dėka daugiau kas išgirdo. Lietuva yra gana maža, tad galima lengviau prieiti ir pasitarimuose dalyvauti su valdžios pareigūnais. Ar ateitininkų principai ir pasisakymai įvairiais klausimais Lietuvos visuomenei visais atvejais patiks, gal ne – mes ne vien „pūkuoti“.

Ateitininkų veikla pandemijos apribojimų metu Lietuvoje, kaip ir išėivijoje, turėjo pasikeisti. Studentų akademija tapo virtuali, o vietoj įprastinių prelegentų iš Lietuvos buvo sugalvota kviesti užsienyje gyvenančius, kaip, pvz., žymų amerikietį katalikų rašytoją George Weigel. Ateitininkų fondo Vasario 16-osios labdaros pokylis, kuris paprastai rengiamas Kaune, tapo virtualiu, ir prie jo buvo galima prijungti svečius bei meninės programos atlikėjus iš užsienio.

Pandemijos poveikio profesiniuose gyvenimuose negalima nuneigti. Martyno srityje pandemijos pasekmės, be abejo, bus juntamos Lietuvos ekonomikoje. Aistei, dirbusiai COVID skyriuje su pacientais, aiškiai teko patirti viruso medicininės pasekmės. Jie matė tam tikrų skirtumų tarp Jungtinių Valstijų ir Lietuvos: pandemijos atvejų kreivė skyrėsi, bet taip pat ir apribojimų gairės, pvz., lyginant su Lietuva Bostone buvo galima lankytis viešose įstaigose, net bažnyčiose.

Į diskusijas su klausimais bei komentarais įsijungė keli dalyviai. Kai kuriomis pastabomis apie veiklą Šiaurės Amerikoje pasidalino ŠAAT pirmininkas Darius Polikaitis, kuris minėjo planus ateitininkų jubiliejaus šventę Šiaurės Amerikoje perkelti iš 2020 į 2021 metų lapkričio mėnesį. Apie vasaros stovyklą Dainavoje dar nežinoma. Anot Sendraugių stovyklos ruošos komiteto narės Dainos Čyvienės, Dainavos vadovybė atidžiai stebi visas žinias, ir viskas priklausys nuo Michigan valstijos nustatytų gairių.

Ko per virtualų susitikimą negalima daryti – tai

te-
sti diskusijų prie kavutės ar, kaip Dainė Quinn minėjo, sėdint prie svetingų Ateitininkų namų židinio. Martynas ir Aistė išreiškė viltį, kad gal iki birželio pabaigos, prieš grįžtant į Lietuvą, bus progos pakeičiuti ir betarpiškai pabendrauti, bet kol kas jie lieka Massachussetts valstijoje. Šį kartą reikėjo pasitenkinti virtualiu susitikimu ir galimybėmis virtualioje erdvėje, kaip Aistė Pilka vėliau rašė, „aptarti ateitininkams rūpimų iššūkių“. O Martynas kvietė visus toliau palaikyti ryšius.

Ateitininkų šalpos fondo metinis narių susirinkimas šaukiamas 2021 m. balandžio 11 d., sekmadienį, 2 val. p.p., nuotoliniu būdu per ZOOM platformą.

AŠF remia jaunimo veiklą, stovyklas, kultūrinius ir labdaros projektus. Tapkime AŠF nariais. Su 100 dol. įnašu tampate balsuojančiu fondo nariu. Bet nesustokime prie 100! Būkime dosnūs!

Ateitis Relief Fund 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439

Moksleivių Zoom susirinkimai

Šią žiemą neįvyko populiarūs Moksleivių ateitininkų Žiemos kursai Dainavoje. Turbūt pirmą kartą per daugiau nei 50 metų. Nenusiminkime, o bendraukime nuotoliniu būdu. MAS Centro valdyba rengia susirinkimus „Žiemos kursų dvasioje“. Kviečiami visi 9–12 klasių moksleiviai, ateitininkai ir neateitininkai. Pabandykite, gal patiks? Visi susirinkimai vyks sekmadienio popietę, pažymėtos valandos yra Čikagos laiku (CST).

• Kovo 14 d. 2 val. p. p. – susirinkimą ves Žiba ir Jokūbas

• Balandžio 11 d. 3 val. p. p. – susirinkimą ves Gabija ir Aliukas

Registruokitės bit.ly/MASzoom

Antanas Žilinskas. Istorija – tai gyvenimas praeities rėmuose (II)

Tęsinys. Pradžia kovo 4 d. laidoje

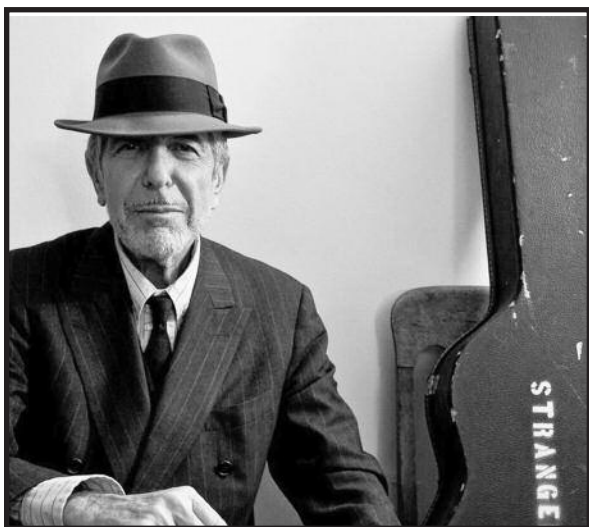
2011 m. Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, pagerbdama iškilią Gabrielės Petkevičaitės-Bitės asmenybę, įsteigė medalį „Tarnaukite Lietuvai“, kuris skiriamas skatinti Lietuvos visuomenę dirbti valstybės labui ir jos gerovei, reikšti ir įgyvendinti pozityvias idėjas, brandinančias visuomenės pilietiškumą, tautinę savimonę ir kultūrinį sąmoningumą. Apdovanojimo įteikimas vyksta kiekvienais metais kovo 30 d., G. Petkevičaitės-Bitės gimimo dieną, Panevėžyje.

Tarp 2021 m. G. Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai“ apdovanotųjų yra „Draugo“ bendradarbis, istorikas iš Lietuvos, Vilkaviškio krašto istorijos tyrinėtojas, muziejininkas, publicistas, Vilkaviškio savivaldybės tarybos narys Antanas Žilinskas, pagerbtas už visuomeniškai aktualią publicistiką, ugdančią tautiškumą ir dvasines vertybes. Sveikindami Kolegą tapus reikšmingo Lietuvos kultūrai medalio laureatu, paprašėme jį papasakoti apie savo veiklą. Į prašymą gerb. Antanas pažiūrėjo, kaip ir dera rašytojui, labai atsakingai ir kūrybingai. Į kiekvieną klausimą jis pateikė išbaigtą esė.

Žinome, kad esate ir užkrečiantis pasakotojas – ekskursijų po muziejų ir kraštą vadovas ir turite surinkęs daug įdomių istorijų apie Vilkaviškį ir vilkaviškiečius. Papasakokite vieną kitą istoriją, kurios galėtų būtų įdomios Amerikos lietuviams.

Gimtų šaknų beieškant

Kas yra istorija? Manau, kad tai gyvenimas, laiko įspraustas į praeities rėmus. Istorija – tai reminiscencijos, atsiminimai to, kas užmiršta. Ji yra ir atskiro žmogaus gyvenimas, nutolęs nuo dabarties, kaip atskaitos taško, per nueitų metų kelią. Ir, deja, ne vien krašto, tautos, pasaulio, bet ir asmeninės istorijos puslapiuose būna daug baltų dėmių. Štai pamąstykime: iki kelintos kartos žinome savo giminaičių vardus? Na, dar su trečia karta – seneliais – lyg ir viskas aišku, tačiau jau prosenelių vardai ne retam yra mįslė, o ką jau kalbėti apie penktą ir dar toliau į praeitį nugrimzdusias kartas. Apie tolimesnius giminaičius tada net užsiminti neverta, ne tik jų gyvenimo istorijos, bet ir vardai sklاندos tos pačios baltos nežinios rūkuose. Ir susimąstome apie tai dažniausiai tuomet, kai mūsų pačių gyvenimas ima turėti vis daugiau istorijos, kai nugalėti metai ir patirtis ima nešti mus laiko taku prie tų pačių ištakų. Štai kodėl žmogus ima ieškoti savo giminaičių laike ir erdvėje, braižyti šeimos, giminės genealoginius medžius. Tai ypač būdinga lietuviams, žydams, lenkams, kurie gyvena JAV, Kanadoje, Izraelyje. Esu gavęs dešimtis Amerikos lietuvių prašymų surasti savo giminės šaknis. Paminėsiu kelias istorijas. Neseniai Vilkaviškyje senelių gyvenamosios vietos ieškojo garsi Hollywoodo žvaigždė

Dainininkas Leonard Cohen

Antanui Žilinskui už Vilkaviškio krašto istorijos tyrinėjimą, informacijos sklaidą buvo įteiktas Vilkaviškio rajono savivaldybės mero Algirdo Neiberkos Padėkos raštas. K. Inkratos nuotr.

Choreografė ir šokėja Sonia Gaskel

dė William Shatner. Iš Vilkaviškio išgarsėjo senelių tėvų linija Kanados dainininkas Leonard Cohen, Nyderlandų baletu ikūrėja Sonia Gaskel, kurios draugė buvo kino žvaigždė aktorė Audrey Hepburn.

Iš Vilkaviškio kilę pasaulinio garso dailininkai Aharon April, Moshe Maimon, Isaak Levitan ir dar dešimtys pasaulinio garso asmenybių. Renkant medžiagą apie šias asmenybes teko aplankyti Izraelį, Nyderlandus, JAV.

Paminėsiu keletą istorijų, kaip padėjau surasti iš JAV atvykusių giminės šaknis. Iš Charleston, N. Carolina, ieškoti tolimų giminaičių buvo atskridusi Anna Lacy su dukra Klara. Ieškojusi Alvite močiutės Anelės Bukauskaitės (gim. 1925 m.) giminaičių, Angella O. Connell atliko DNR tyrimus. Pasirodė, kad turima ir žydiško kraujo giminaičių iš Cohen, Ryckles ir Bernšteinių šeimų.

Galėčiau vardinti dešimtis panašių paieškų istorijų. Marijampolietė Aistė ieškojo savo močiutės sersers Janinos Barysaitės. Po ilgų paieškų pavyko surasti Janinos sūnų James (gim. 1956 m.), mokslininką, universiteto dėstytoją. James tai buvo staigmena, jog yra gana artimų giminių Lietuvoje, apie tai jis nieko nežinojęs.

Vykdydamas D. Britanijoje gyvenusios Jane Stasiukynas prašymą, suradau jos giminaičius (pusbrolis), gyvenančius Bartninkuose. Išaiškėjo įdomi istorija. Jane tėvas Vytautas Stasiukynas, Lietuvos savanoris, tarnavo gen. Povilo Plechavičiaus Vietinėje rinktinėje. Vokiečiams ją išvaikius, su kitais likimo draugais išvežtas į Vokietiją, iš ten persikėlęs į Angliją vedė anglę. Tik po tėvo mirties vaikai panoro daugiau sužinoti apie tėvą iš Lietuvos. Iš Ang-

lijos atvykusiųjų susitikimą su giminaičiais surengiau dr. J. Basanavičiaus giminės sodyboje. Svečiai iš Anglijos, Australijos stebėjosi lietuvių svetingumu. Stalai buvo nukrauti saldumynais, vaisinta cepelinais, vėdarais, lietuvišku medumi ir sūriais.

Menu vieną vokiečių kilmės asmenį, kuris pasienyje su Karaliaučiaus kraštu, tėvų sodybos vietoje (kur jis gimęs), surado tik šulinio vietą. Aplankę tėviškę iš Australijos, prisirinko ten išlikusių šukių ir kiekvieną kampelį apėjo su didžiuliu jauduliu, kuri tiesiog tramdytė tramdė. „Išsiverksime, kai sugrįšime namo...“ – teištare žilagalvis vyras.

Savo knygoje „100 Vilkaviškio krašto istorijų“ aprašiau ir savo giminės šaknų paieškas. O jos atvedė mane į ...JAV. Pasirodo, mano pavardė yra visai kita. Mano senelis Adam Hull palaidotas Voistomo miestelio kapinėse. Senelio giminė gretima su Zalesės dvaru, kuriame gyveno garsusis politikas ir kompozitorius Mykolas Kleopas Oginskis. Ir kokie sutapimai. M. K. Oginskio sūnaus Tado Antonijaus dukra Natalija ištekejė už Paežerių dvaro savininko (kuriame yra Vilkaviškio muziejus) Sigizmundo Gauronskio. M. K. Oginskio sekretoriaus Leonardo Chodzokos kapas Voistome yra greta senelio kapo. Pagal giminės legendą Hull, mano tolimas giminaitis, į Smorgonių apylinkes (dabartinė Baltarusija) atvykęs iš Sankt Peterburgo. Į šį miestą jis atplaukęs iš Anglijos, matyt, Hull miesto. Senelis Adamas su mano tėvu Mečislavu per Pirmąjį pasaulinį karą vokiečių išpafrontės linijos atvežti į Lietuvą. Čia tėvas ir pasiliko. Kiek žinau, manyje yra anglo, lenko, ukrainiečio ir lietuvių kraujo.

O visai neseniai sudomino dar viena detalė. Atradau, kad Franklin Roosevelt laikais valstybės sekretoriaus pareigas ėjo Cardelly Hull. Mano bendrapavardis laikomas vienu iš JTO kūrėjų ir už šią veiklą 1945 m. tapęs Nobelio taikos premijos laureatu.

Džiaugiuosi, kad mano dukra Živilė gyvena Marylando valstijoje. Mokytojavo K. Donelaičio liuanistinėje mokykloje, dabar lietuvių kalbos moko amerikiečius, būsimus diplomatus Lietuvos Respublikoje (karo atašė).

Ji per dešimt metų prigijo Amerikoje, yra pilietė. Anūkė Ugnė baigia studijas, anūkas Markas – vidurinę mokyklą, o jaunylė Anna Marija domisi dinozaurais ir kuria nuostabius piešinius.

Įdomiosios istorijos Amerikos lietuviams

Apie tai, kas neskelbta V. Kudirkos biografijoje. Man teko sutikti ir kalbėtis su Lietuvos himno autoriaus dr. V. Kudirkos mylimosios Amelijos Artichovič (ji buvo mokytoja Nemenčinėje) mokine, irgi mokytoja Violeta Taranovskaja.

Nukelta į 14 psl.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Demonstravo NATO pasirengimą

Vilnius (KAM inf.) – Kovo 3 d. virš Vilniaus praskrido Jungtinių Amerikos Valstijų strateginis bombonešis B-1B. Jį lydėjo šiuo metu NATO oro policijos misiją atliekantys du Italijos „Eurofighter Typhoon“ naikintuvai.

Šis skrydis – iš anksto koordinuotos JAV su kitų NATO sąjungininkių pajėgomis treniruotės dalis.

Skrydį koordinavo Lietuvos kariuomenės ir JAV Specialiųjų operacijų pajėgų Jungtinės paramos ugnimi valdymo specialistai.

„Šiuo skrydžiu mūsų transatlantinė partnerė JAV dar kartą parodė NATO solidarumą, vienybę, kolektyvinės gynybos išsipareigojimus sąjungininkams ir gebėjimą operatyviai reaguoti į grėsmes, kaip vieną iš atgrasymo priemonių, – sako krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas.

Kovo 11-osios renginiai vyks virtualiai

Vilnius (LR Seimo inf.) – Atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, 2021 m. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimo renginiai vyks be žiūrovų. Vaizdo įrašai ir reportažai bus transliuojami per Lietuvos nacionalinės televizijos kanalus: LRT, LRT Plus, LRT Lituanica ir per tinklalapį LRT.lt. Galima bus stebėti gėlių padėjimą ant Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų kapų Joniškyje, Kaune, Kelmėje, Kėdainiuose, Klaipėdoje, Pakruojuje, Palangoje, Plungėje, Šilutėje, Ukmergėje, Vilniuje, trijų Baltijos valstybių vėliavų pakėlimo ceremoniją Nepriklausomybės aikštėje, šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, transliaciją iš Lietuvos Seimo ir kt.

Skaitmeniniuose ekranuose Vilniuje bus pristatyta Algimanto Aleksandravičiaus fotografijų paroda „Žmonės, kuriantys Lietuvą“. Šv. Kristoforo kamerinis orkestras parengė šventinį koncertą „Mes – kartu“.

Keičiasi Prezidento komanda

Vilnius (BNS) – Iš pareigų traukiasi Prezidentūros kanclerė Algė Budrytė, taip pat šalies vadovo atstovas spaudai Antanas Bubnelis bei dar du komandos nariai. Taip pat prie komandos jungiasi dvi naujos patarėjos – Ekonomikos ir Teisės grupėse.

A. Budrytę kanclerės pareigose pakeis Agila Barzdienė, Prezidentūros komunikacijai nuo šiol vadovaus buvusi finansų ministro Viliaus Šapokos atstovė spaudai Raminta Stanaitytė-Česnulienė. Ji šiose pareigose pakeis Ridą Jasiulionį, kuris iš komunikacijos vadovo pareigų Prezidentūroje pereina į kitas – koordinuos Prezidentūros bendradarbiavimą su visuomeninėmis organizacijomis.

A. Budrytė vadovavo prezidento Gitano Nausėdos rinkimų kampanijos štabui. Šiose pareigose ją pakeis Agila Barzdienė. A. Barzdienė buvo viena iš programos „Kurk Lietuvai“ iniciatorių, o nuo 2014 metais jai vadovavo.

A. Bubnelis darbą Prezidentūroje baigia kovo viduryje. Jis nusprendė grįžti į privatų sektorių.

Komunikacijos grupę taip pat palieka Ieva Elenbergienė, nusprendusi karjerą tęsti kitoje profesinėje srityje.

Iš darbo Prezidento kabinete dėl asmeninių priežasčių nusprendė pasitraukti patarėjas Liutauras Galinis.

Prieš ateidamas dirbti į Prezidentūrą A. Bubnelis buvo įmonės „Bitė Lietuva“ korporatyvinių reikalų ir ryšių su visuomene vadovas.

Kovo 15 dieną darbą pradės nauja prezidento vyriausioji patarėja komunikacijai R. Stanaitytė-Česnulienė. Ji prieš tai dirbo finansų ministro patarėja, kiek anksčiau viešųjų ryšių konsultante, vadovavo „Rimi Lietuva“ komunikacijai, dirbo žurnaliste ir laidų vedėja televizijoje LRT, LNK, TV3 bei „Lietuvos ryto TV“.

Prie Ekonominės ir socialinės politikos grupės komandos ketvirtadienį prisijungė Elena Mickevičienė, kuri pakeitė gruodžio mėnesį finansų viceministre tapusią Vaidą Česnulevičiūtę. E. Mickevičienė iki šiol dirbo agentūroje „Investuok Lietuvoje“, kur buvo Investicinės aplinkos gerinimo ir teisės komandos vadovė, prieš tai dirbo teisės konsultante audito ir verslo konsultacijų bendrovėje „PricewaterhouseCoopers Lietuva“.

Kovo 8 dieną darbą Prezidentūros Teisės grupėje pradės Simona Vilkelytė, kuri pastaruoju metu dirbo teisėjo padėjėja Lietuvos Aukščiausajame Teisme.

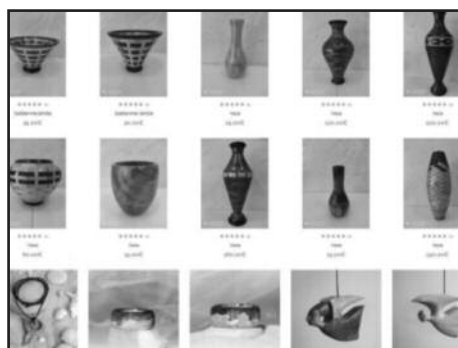
Pernai birželį Prezidentūrą paliko vyriausieji patarėjai Jonas Vytautas Žukas, Sonata Šulcė ir Aistis Zabarauskas bei Teisės grupėje dirbusios patarėjos Ieva Saudargaitė bei Vida Petrylaitė.

Virtualioje erdvėje prasideda Vilniaus Kaziuko mugė

Vilnius (BNS) – Dėl epidemiologinės situacijos atšaukta tradicinė Kaziuko mugė Vilniuje prasideda virtualioje erdvėje. Ją galima aplankyti adresu www.craftson.lt.

„Craftson.lt“ – tai vieta, kur autorinių darbų kūrėjai bei gamintojai galės pristatyti savo dirbinius.

Kaziuko mugės tradicija kilo iš šventojo karalaičio Kazimiero procesijų, rengiamų nuo 1604 metų. Ji vyksta kasmet, artimiausią savaitgalį iki Šv. Kazimiero dienos, kovo 4 dienos.

Elektroninė Kaziuko mugė „lūžta“ nuo susidomėjusių. Delfi.lt nuotr.

Kratos gydymo įstaigose

Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) duomenimis, medicinos priemonėmis ir įranga prekiaujančios įmonės galėjo neteisėtai laimėti viešųjų pirkimų už daugiau kaip 3 mln. eurų.

Pagal turimus duomenis, tyrimo laikotarpis apima didesnę kaip metus laiką. Duomenys leidžia manyti, kad gydymo įstaigos, organizuodamos viešuosius pirkimus, veikė priešingai tarnybos interesams, vykdant galimai išankstinius susitarimus su suinteresuotomis įmonėmis, laimėti privačiomis įmonėmis, – sakė Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokuroras Žydrūnas Radišauskas.

Pasak prokuroro, surinkti duomenys leidžia manyti, kad vykdant pirkimus buvo ribojama konkurencija, diskriminuojami kiti tiekėjai.

„Sąlygos buvo suderintos taip, kad laimėtų tam tikros proteguotos įmonės“, – sakė Ž. Radišauskas.

Anot Ž. Radišausko, tyrime figūruoja daugiau kaip 10 gydymo įstaigų.

STT Centrinės tyrimų valdybos vadovas Darius Balčiūnas sakė, kad per pastarąsias dvi paras buvo atlikta apie 150 kratų. „Per praėjusias dvi paras atlikta apie 150 kratų, kratų metu rasta ir paimita apie 270 tūkst. grynųjų pinigų įvairia valiuta“, – sakė D. Balčiūnas.

Pasak jo, ikiteisminis tyrimas yra pradėtas dėl kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo, apgaulingo buhalterinės apskaitos tvarkymo, dokumentų klastojimo.

Ž. Radišauskas nurodė, kad kratos buvo atliktos įtariamųjų gyvenamosiose, darbo vietose, automobiliuose, gydymo įstaigose, tarnybiniuose kabinetuose.

Kaip pranešė STT, šiuo metu visos Lietuvos mastu tiriama daugiau kaip 100 nusikalstamų veikų. Įtariama, kad į šias galimai nusikalstamas veikas galėjo būti įtraukta daugiau nei 10 Lietuvos gydymo įstaigų iš daugiau kaip 10 savivaldybių, jų vadovai ir kiti asmenys, atsakingi už viešuosius pirkimus.

Šiuo metu įtarimai dėl įvairių korupcinių nusikaltimų pareikšti 35 asmenims, iš jų 4 privačių įmonių vadovai ir 6 gydymo įstaigų vadovai.

Nuo pareigų nušalinti gydymo įstaigų viešųjų pirkimų įtariamieji Kėdainių ir Plungės ligoninių vadovai Stasys Skauminas bei Antanas Martusevičius.

S. Skauminas nušalintas trims mėnesiams, o A. Martusevičius – pusei metų. Nušalinti ketinta ir Vilniaus miesto klinikinės ligoninės vadovą Nariantą Markevičių, tačiau šis suspėjo išeiti atostogų.

Pareigūnai atliko kratas Šeškinės poliklinikos direktorės D. Kanopienės namuose, jų metu paimiti tyrimui reikšmingi dokumentai ir daiktai, tarp kurių – kompiuteriai ir telefonai.

Teisėsauga įtaria, kad medicinos įranga prekiaujančios įmonės galėjo neteisėtai laimėti įvairių Lietuvos gydymo įstaigų pirkimų už daugiau kaip 3 mln. eurų.

Tarp įtariamųjų yra Vilniaus rajono Nemenčinės poliklinikos vyriausias gydytojas Olegas Kačanas, Kėdainių ligoninės direktorius S. Skauminas, Plungės rajono savivaldybės ligoninės direktorius A. Martusevičius ir Radviliškio rajono pirminės sveikatos priežiūros centro direktorė Irena Janušonienė.

Įtarimų šiame tyrime sulaukė ir medicinos įranga prekiaujančios bendrovės „Limeta“ vadovas, Kretingos rajono tarybos narys, buvęs parlamentaras socialdemokratas Virginijus Domarkas, taip pat – įmonės „Limeta NT“ vadovas, abiejų minėtų įmonių akcininkas Kęstutis Kutkauskas.

Įtarimai pareikšti ir Panevėžyje įsikūrusios taip pat medicinos įranga prekiaujančios įmonės „Graina“ valdybos pirmininkui bei akcininkui Erlandui Sudeikiui.

Privačios įmonės „Graina“ vadovas E. Sudeikis, suimtas.

Tyrime įtariamos įmonės „Limeta“ ir „Graina“ per pastaruosius dvejus metus laimėjo daugiau kaip 1,7 tūkst. viešųjų pirkimų, kurių suma viršija 58 mln. eurų.

Buvusio parlamentaro socialdemokrato V. Domarko, kuriam šiame ikiteisminiame tyrime yra pateikti įtarimai, vadovaujama „Limeta“ 2019-2020 metais pasirašė 1,1 tūkst. sutarčių už 20 mln. 577 tūkst. eurų.

Tyrime minima įmonė „Graina“, per dvejus metus po laimėtų viešųjų pirkimų sudarė daugiau kaip 600 sutarčių už daugiau kaip 37 mln. eurų.

„Graina“ medicininę įrangą tiekė įvairioms Lietuvos gydymo įstaigoms ir savivaldybėms.

Su ikiteisminiame tyrime figūruojančiomis gydymo įstaigomis „Limeta“ sudarė beveik pusšimtį sutarčių, vertų daugiau kaip pusantro milijono eurų.

Su Vilniaus klinicine ligonine per dvejus metus sudarytos 26 sutartys už 813 tūkst. eurų. Didžiausia jų – 583 tūkst. eurų siekianti sudaryta sutartis.

„Graina“ iš viso sudariusi 35 sutartis, kurių vertė siekia daugiau kaip 2 mln. 56 tūkst. eurų.

STT Centrinės tyrimų valdybos vadovas Darius Balčiūnas sakė, jog apie 150 kratų metu rasta 270 tūkst. grynųjų pinigų įvairia valiuta.

ELTA, BNS, LRT

Čia tik maža dalis pas ligoninių ir įmonių vadovus kratų metu rastų grynųjų pinigų dalelė. LRT nuotr.

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Aptiko naują sąmokslą „išiveržti“ į Kapitoliją

Washingtonas (BNS) – Washingtono policija pranešė sustiprinusi saugumo priemones JAV sostinėje, žvalgybai aptikus „numanomą sąmokslą išiveržti į Kapitoliją“ kovo 4-ąją – buvusį prezidentą Donald Trump remiantiems sąmokslu teorijų šalininkams reikšmingą dieną.

Prieš beveik du mėnesius D. Trump šalininkų, įskaitant vadinamosios „QAnon“ sąmokslu teorijos sekėjų, minia išiveržė į Kapitolijos pastatą ir buvo apšautę Kongreso narius. Šios riaušės pareikalavo penkių žmonių gyvybių ir sukūrė Amerikos demokratijos širdį.

Kai kurie „QAnon“ teorijos šalininkai įsitikinę, kad iš D. Trump apgaule buvo atimta galimybė dirbti antrąją kadenciją ir kad buvęs lyderis pergalingai sugrįš į valdžią, kad mestų iššūkį slaptam tarptautiniam liberalų satanistų sąmokslui.

„Gavome žvalgybos duomenų, rodančių nustatytos kovotojų grupės galimą sąmokslą išiveržti į Kapitoliją ketvirtadienį, kovo 4-ąją“, – sakoma Kapitolijos policijos pranešime.

Pareigūnai pabrėžė „rimtai vertinantys šiuos žvalgybos duomenis“.

Perimti pokalbiai internetu leidžia daryti prielaidą, kad kai kurie „QAnon“ judėjimo sekėjai kovo 4 dieną laiko D. Trump inauguracijos dieną.

Iki 1933 metų dauguma JAV prezidentų būdavo prisaikdinami kovo 4-ąją, bet vėliau ši data buvo perkelta į sausio 20-ąją.

Kapitolijos šturmas buvo „vidaus terorizmas“

Washingtonas (ELTA) – JAV Federalinis tyrimų biuras (FTB) Kapitolijos šturmą sausio 6 dieną vertina kaip „vidaus terorizmą“. „Šis išpuolis, ši apšauktis buvo kriminalinis elgesys – tiesiog. Ir šiam elgesiui, kurį mes, FTB, vadiname vidaus terorizmu, nėra vietos mūsų demokratijoje“, – Senato Teisėsaugos komitete sakė FTB vadovas Christopher Wray.

Sausio 6-osios incidentas, kai tuometinio prezidento Donald Trump šalininkai šturmavo Kapitoliją, sukėlė jam „siaubą“. „Vidaus terorizmo problema visoje šalyje per ilgą laiką sukėlė metastazes, ir jos taip greitai neišnyks“, – kalbėjo pareigūnas.

Rinkimus pralaimėjusio D. Trump rėmėjai sausio pradžioje per Kongreso posėdį šturmavo Kapitoliją ir čia sukėlė chaosą. Kongreso saugumo pajėgos nepajėgė sustabdyti puolimo. Per riaušes žuvo penki žmonės.

ES sankcijos Rusijai liks galioti

Kijevas (BNS) – Europos Sąjungos sankcijos Rusijai dėl konflikto Donbase liks galioti, kol bus įgyvendinti Minsko susitarimai, viešėdamas Ukrainoje pareiškė Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Charles Michel.

Ginkluotas konfliktas vadinamajame Donbaso regione prasidėjo 2014 metais, prorusiškiems separatistams perėmus kontrolę dalyje Rytų Ukrainos, kai Kijeve po Maidano revoliucijos į valdžią atėjo provokarietiška vyriausybė. Šiuo metu Donecko ir Luhansko srityse yra Kijevo nekontroliuojamos separatistų teritorijos, pasiskelbusios Donecko liaudies respublika ir Luhansko liaudies respublika. Jos ribojasi su Rusija, o nuo likusios Ukrainos teritorijos dalies jas skiria vadinamoji kontaktinė linija, grindžiama Minsko susitarimais.

Abi šalys dalyvauja Trišalės kontaktinės grupės derybose dėl padėties reguliavimo Donbase. Padėti užbaigti konfliktą taip pat siekia vadinamasis Normandijos ketvertas, kurį sudaro Ukraina, Rusija, Vokietija ir Prancūzija.

Ch. Michel (kairėje), susitikęs Kijeve su Ukrainos prezidentu V. Zelensky, pažadėjo, kad ES Rusiją baus, kol neįgyvendins savo pačios duotų įsipareigojimų. ABC27 nuotr.

Prancūzijoje tvirkinimo aukomis tapo iki 10 000 vaikų

Paryžius (BNS) – Nepriklausomos vaikų tvirkinimą Prancūzijos Katalikų Bažnyčioje tiriančios komisijos vadovas pareiškė, kad nuo 1950 metų šių nusikaltimų aukomis galėjo tapti iki 10 tūkst. nepilnamečių.

Pasak Katalikų Bažnyčios sudarytos komisijos vadovo Jean-Marc Sauve: „Gali būti, kad šis skaičius siekia mažiausiai 10 tūkst.“

2019 metų birželį nusikaltimų aukoms ir liudytojams įkurta karštoji linija per pirmuosius 17 darbo mėnesių sulaukė 6,5 tūkst. skambučių.

„Esminis mus dominantis klausimas – ‘kiek aukų susisieki’ su mumis? Dvidešimt penki procentai? Dešimt procentų, penki procentai ar mažiau?“, – žurnalistas sakė J.-M. Sauve.

Aukšto rango valstybės tarnautojo J.-M. Sauve vadovaujama 20 narių komisiją sudaro teisės ekspertai, gydytojai, istorikai, sociologai ir teologai. Galutinę ataskaitą dėl atlikto tyrimo komisija turėjo pateikti 2020 metų pabaigoje, tačiau vėliau šis terminas buvo pratęstas iki šių metų rugsėjo.

Dėl kunigams ir aukšto rango Katalikų Bažnyčios veikėjams pareikštų įtarimų visame pasaulyje prasidėjo teismo procesai, buvo mokamos išmokos, taip pat buvo pakeisti Bažnyčios nuostatai.

2019 metų gegužę popiežius Pranciškus naujomis priemonėmis įpareigojo visus, ką nors žinančius apie lytinį išnaudojimą Bažnyčioje, pranešti apie tai savo bažnytinei vadovybei.

Japonų verslininkas siūlo pasauliui nemokamas vietas per kelionę į kosmosą

Vienas japonų verslininkas milijardierius pasiūlė aštuoniems žmonėms iš viso pasaulio kartu su juo skirsti į kosmosą per jo rezervuotą privačią kelionę.

2018 metais buvo paskelbta, kad interneto mados magnatas Yusaku Maezawa tapo pirmuoju žmogumi, rezervavusiu vietą amerikiečių bendrovės „SpaceX“ statomo erdvėlaivyje, skirtame skrieti aplink Mėnulį.

Y. Maezawa, sumokėjęs neatskleistą sumą už kelionę, kurią tikimasi pradėti anksčiausiai 2023 metais, anksčiau sakė planuojantis pasiūlyti 6–8 menininkams prisijungti prie jo per kelionę aplink Žemės palydovą.

Tačiau jis socialiniame tinkle „Twitter“ paskelbtame vaizdo įrašė atskleidė daugiau informacijos apie paraiškos teikimo procesą.

„Kviečiu jus prisijungti prie šios misijos: aštuonis iš jūsų iš viso pasaulio“, – sakė verslininkas.

„Įsigijau visas vietas, todėl tai bus privati kelionė“, – pridūrė jis.

45 metų Y. Maezawa pažymėjo, kad jo pradiniai planai kviešti tik menininkus pasikeitė, jam padarius išvadą, jog „kiekvienas žmogus, darantis kažką kūrybinga, galėtų būti vadinamas menininku“.

Pasak japonų verslininko, pareiškėjai turės atitikti tik du kriterijus: būti pasirengusiems kūrybiškai „siekti naujų aukštumų“ ir norėti padėti kitiems įgulos nariams padaryti tą patį.

Erdvėlaivyje iš viso bus apie 10–12 žmonių; jie turėtų grįžti į Žemę apskridę aplink Mėnulį, nurodė Y. Maezawa.

Remiantis paraiškų teikimo grafiku, norintiems pakilti į kosmosą reikia iš anksto užsiregistruoti iki kovo 14 dienos, o pradiniai patikrinimai bus atlikti iki kovo 21 dienos.

Tikslios kitų atrankos etapų – „užduoties“ ir virtualaus pokalbio – datos dar nepaskelbtos, tačiau galutinius interviu ir medicininius patikrinimus šiuo metu planuojama atlikti iki gegužės pabaigos, nurodoma Y. Maezawa tinklapyje.

E. Musk sėkme neabejoja

Y. Maezawa ir jo kolegos astronautai taps pirmaisiais keliautojais į Mėnulį po paskutiniosios JAV misijos „Apollo“, surengtos 1972 metais – su sąlyga, kad „SpaceX“ pavyks įgyvendinti šiuos drąsius planus.

Praėjusį mėnesį šios kompanijos erdvėlaivio „Starship“ prototipas sužuvo per bandomąjį skrydį, mėgindamas nusileisti vertikaliai. Tai buvo antras toks incidentas: gruodį panaši lemtis ištiko ir ankstesnį „Starship“ prototipą.

Tačiau bendrovė nepraranda vilties, kad ši daugkartinio naudojimo 120 m ilgio raketų sistema kada nors gabens įgula ir krovinius į Mėnulį, Marsą ir toliau.

„Esu tvirtai įsitikinęs, kad iki 2023 metų būsime daug kartų pasiekę orbitą su „Starship“ ir kad jis iki 2023 metų bus pakankamai saugus žmonių gyvenimui. Tai atrodo labai perspektyvu“, – paskelbtame Y. Maezawa vaizdo įrašė sakė „SpaceX“ įkūrėjas Elon Musk.

Ši misija būtų pirmoji privati kelionė į kosmosą už Žemės orbitos ribų, pažymėjo E. Musk.

Anot jo, kadangi erdvėlaivis Mėnulyje nenusileis, tik apskries aplink jį, „tikimės, kad žmonės nukeliaus toliau nei bet kuris kitas iš Žemės kada nors anksčiau pakilęs žmogus“.

Pernai buvo įvertinta, kad savo ekscentriškais komentaris, prabangiu gyvenimo būdu ir polinkiu į brangius meno kūrinius žinomo Y. Maezawa turtais vertas 1,9 mlrd. JAV dolerių (1,6 mlrd. eurų) – taigi, jis yra vienas turtingiausių Japonijos piliečių.

Verslininkas praturtėjo įkūręs interneto mados parduotuvę „Zozo, kurią užpernai įsigijo amerikiečių bendrovė „Yahoo!“.

Y. Maezawa anksčiau atsidūrė dėmesio centre paskelbęs internete ieškojimą merginos, sutiksiančios kartu su juo apskristi Mėnulį bendrovės „SpaceX“ raketa, bet vėliau staiga nutraukė paiešką, nors ir buvo sulaukęs beveik 30 tūkst. paraiškų.

JAV kosmoso agentūra NASA ketina 2024 metais vėl pasiųsti į Mėnulį astronautų, įskaitant pirmąją moterį.

Vienas iš planuojamo „Artemis III“ skrydžio tikslų – pargabenti į Žemę iš viso 85 kg Mėnulio mėginių. Per „Apollo“ misijas 1969–1972 metais būdavo pargabenama vidutiniškai po 64 kg medžiagos.

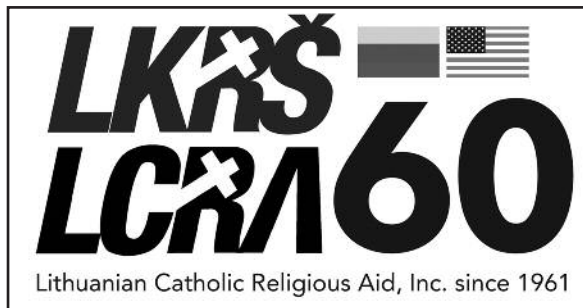
BNS, ELTA

Elon Musk (kairėje) su Yusaku Maezawa.

Instagramo nuotr.

Lietuvių katalikų religinė šalpa – visada su tauta

JŪRATĖ ŽUKAUSKIENĖ

Šių metų kovo mėnesį Lietuvių katalikų religinė šalpa (LKRŠ) mini savo veiklos 60-ies metų jubiliejų. Ši išeivijos lietuvių organizacija nuo 1961 metų yra įsikūrusi New Yorke. LKRŠ – tai ne pelno siekianti organizacija, remianti katalikiško ugdymo, religinę ir karitatyvinę veiklą Lietuvoje ir išeivijoje.

Remti Bažnyčios ir tikinčiųjų kovą

Pirmasis LKRŠ tikslas buvo remti Lietuvoje kovojančią Bažnyčią ir gelbėti už tikėjimą ir tėvynės meilę spaudžiamus ir skriaudžiamus lietuvius. Antusias tikslas – šelpti persekiojamus tikinčiuosius, religinius vadovus Lietuvoje ir Sibiro tremtyje. Šie tikslai buvo aktyviai įgyvendinami, teikiant materialinę bei moralinę pagalbą lietuviams katalikams tėvynėje ir Sibire. Šiandien yra gana sunku rasti kokių nors duomenų ar užrašų iš senesnių laikų apie konkrečią LKRŠ paramą, kadangi paramos gavėjai dažniausiai buvo kovojantys pogrindyje asmenys, todėl stengtasi nesaugoti paramos gavėjų pavardžių, bijant jiems pakenkti. Iš tuometinio 1983 metų organizacijos leidžiamo biuletenio sužinome, jog Šalpa materialiai rėmė persekiojamuosius dvasiškius ir tikinčiuosius bei įkalintuosius ir jų šeimas. Parama buvo įvairi: religiniai reikmenys Lietuvos dvasiškiams, sergantieji buvo aprūpinti vaistais, vargstantieji – maisto produktais, įkalintieji – drabužiais, ir pan.

LKRŠ ruošia 20 tonų knygų siuntą, skirtą Vilniaus universitetui, Telšių seminarijai, Aukščiausiąjai Tarybai, Caritui, 1990 m. Pirmoje eilėje ketvirtas iš kairės – kun. Kazimieras Pugevičius, LKRŠ reikalų vedėjas. LKRŠ archyvo nuotraukos

Per Atlantą keliavo liturginiai reikmenys

Tuoju po karo Lietuvoje reikėjo atnaujinti apgriautas bažnyčias arba pastatyti laikinus maldos namus tose vietose, kur jos buvo sunaikintos. Trūko liturginių drabužių ir liturginių reikmenų: arnotų, indų, taurių, monstrancijų, relikvijorių, žvakidžių, paveikslų vėliavų, smilkytuvų, kryžių ir kt. LKRŠ padėjo kuo tik galėjo ir kaip sugebėjo tomis sunkiomis Lietuvai sąlygomis. Prašymų buvo gaunama iš įvairių Lietuvos parapijų. Šiuo būdu iki 1977 metų buvo paremta 1514 bažnyčių – vienkartiniais arba keliais siuntiniais. Tūkstančiai metų liturginių medžiagų pasiekė bažnyčias Lietuvoje ir Lenkijoje. Atvykstantieji iš Lietuvos ar vietiniai keliaujantys į Lietuvą, taip pat perveždavo dovanų – liturginių indų, knygų ir įvairių kitokių reikmenų.

LKRŠ taip pat teikė paramą dvasininkams, išblaškytoms seselėms, klierikams. Siuntiniai šiems asmenims dažniausiai būdavo perduodami per vykstančiuosius į Lietuvą, kurie juos įteikdavo asmeniškai. Taip iki 1977 m. buvo sušelpi 1 346 asmenys. Vieni iš jų gavo vienkartinę pagalbą, o kitiems parama buvo daugkartinė. Paliegusiems ir be pareigų gyvenusiems dvasininkams bei seselėms vienuolėms buvo skiriamas ypatingas dėmesys ir parama. Per pirmus šešiolika LKRŠ veiklos metų – nuo 1961 iki 1977 m. – sušelpė 1 481 seseles. Taip pat, atsiradus progai, buvo siunčiami ir vaistai. Dar seselėms buvo siunčiami akiniai, klausymo aparatai ir kitos medicininės priemonės.

LKRŠ – rūpestis knygomis ir pogrindžio spauda

Reikšminga LKRŠ šalpos veiklos sritis buvo religinių knygų, katekizmo, maldaknygių, kitų religinių leidinių leidyba Lietuvos tikintiesiems. Religinio rašto badas okupuotoje Lietuvoje buvo didelis ir visuotinis. Kunigai iš įvairių Lietuvos vietų rašė laiškus su prašymais atsiųsti religinių knygų, kadangi tuometinėje sovietinėje Lietuvoje religinės tematikos leidinių spausdinimas buvo uždraustas.

Religinės šalpos pastangomis lietuviams tremtiniams buvo išleista ir paskleista daug religinių knygų, jos taip pat pasiekė ir lietuvius Lenkijoje bei Lietuvoje. Iki 1977 metų LKRŠ lėšomis buvo išleista ir išplatinta 48 404 vienetai įvairių religinių ir kitokių knygų.

Dar viena svarbi šios organizacijos veikla buvo Lietuvos pogrindžio spaudos skleidimas. Pogrindžio spaudos leidiniams pasiekus Vakarų, LKRŠ per Lietuvos informacijos centrą išrūpindavo vieną leidinio kopiją savo archyvui ir po to, pastarąją skubiai padauginę, išvertę, pasiūsdavo užsienio radijo tarnyboms, visoms lietuviškų laikraščių redakcijoms, mokslininkams, kitiems svarbiems asmenims. Be to, buvo renkamos nuotraukos iš Lietuvos rezistentų gyvenimo. Jomis būdavo iliustruojami lietuviški laikraščiai, Amerikos bei įvairių šalių leidiniai. Informacijos centras rėmėsi pogrindžio šaltiniais, kurie prasiverždavo pro sovietų blokadas ir pasiekdavo New Yorką tik Religinei šalpai žinomais ir patikimais keliais. Į šį kurjerio darbą buvo įsitraukę ne tik Lietuvos rezistentai ir jiems prijaučiantys akademikai, bet ir kai kurie užsienio diplomatai ir korespondentai.

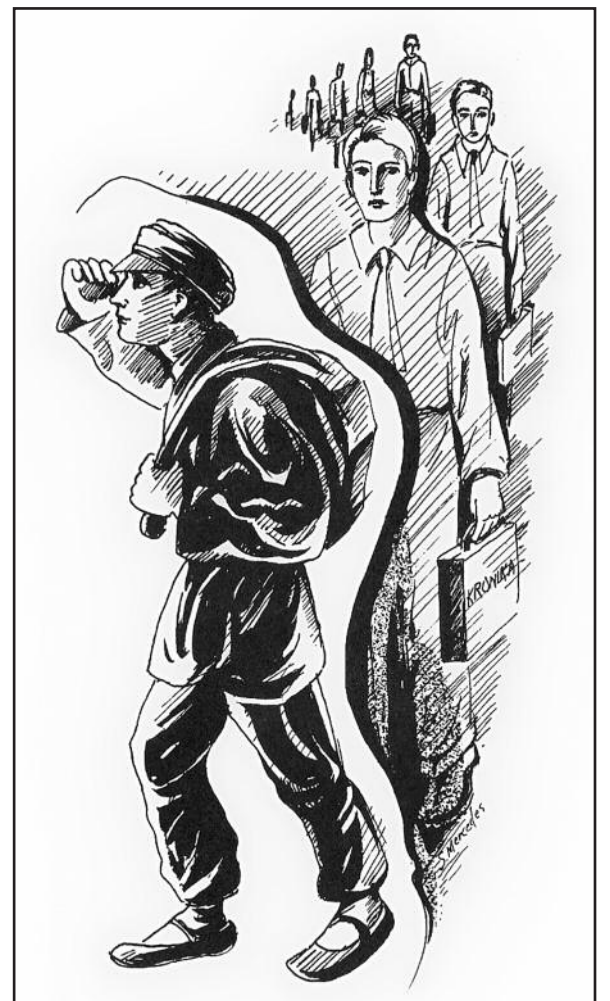
Skleidė žinių pasauliui per Bažnyčios Kroniką

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ (*Kronika*) buvo ilgiausiai leistas ir plačiausiai pasklidęs pogrindinis leidinys, kurį septyniolika metų (1972–1989 m.) leido Lietuvos kunigai bei disidentai. Jos pradininkas buvo kun. Sigitas Tamkevičius SJ, dabartinis kardinolas. *Kronika* buvo gyvos, persekiojamos tautos, religinių ir tautinių įvykių dokumentas. Joje registruoti ir skelbti Bažnyčios veiklos varžymo, tikinčiųjų persekiojimo ir žmogaus teisių pažeidimo faktai, juos įrodantys dokumentai, pranešimai apie priverstinę jaunimo ateizaciją, valdžios kovą su pačia *Kronika*, jos leidėjų bei talkininkų tardymus, kratas bei teismus. *Kronikoje* būdavo spausdinamos ir žinios iš vyskupijų, įvairūs kreipimais ir pareiškimais dėl tikinčiųjų teisių varžymo.

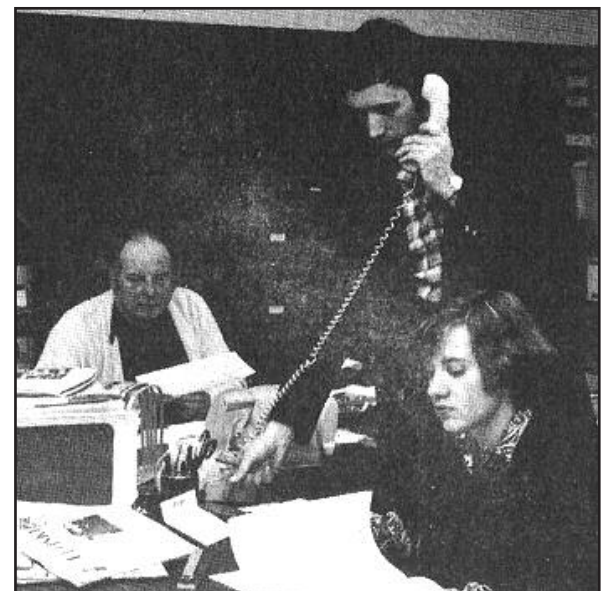
Slapčia siunčiama į Vakarų ir susilaukusi plataus atgarsio pasaulio žiniasklaidoje, *Kronika* grovė sovietų propagandos kuriama mitą apie komunistinės sistemos humaniškumą ir tariamą Bažnyčios

laisvę Sovietų Sąjungoje. Pavergtoje Lietuvoje *Kronika* drąsino tikinčiuosius, drausmino linkusius kolaboruoti, skatino Bažnyčios vadovybės ištvermę. Nepaisant KGB persekiojimų bei represijų, *Kronika* buvo reguliariai leidžiama iki tol, kol buvo atgauta Lietuvos nepriklausomybė. Iki Atgimimo išleistas 81 *Kronikos* numeris (paskutinis pasirodė 1989 m. kovo 19 d.).

Neabejotinai, *Kronika* buvo vienas iš reikšmingiausių to meto rezistencijos leidinių, kuris 1972–1973 metais prasiveržė pro geležinę uždangą į laisvąjį pasaulį. Tada LKRŠ atsirado nauja veiklos sritis – *Kronikos* vertimas ir jos platinimas. Šalpos vadovai stengėsi pritraukti aukų iš lietuvių bei lietuviškų parapijų. Rinkdami aukas, jie pasakojo užsienio lietuviams, ypač lietuvių parapijų tikintiesiems, kokias dvasines ir religines kančias kenčia Lietuvos žmonės, kaip jiems yra reikalinga dvasinė ir kitokia pagalba, kad galėtų išsilaikyti tikėjime.

Ilustracija iš „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“. Dail. ses. Mercedes.

Lietuvių informacijos centras – patikimos informacijos skleidėjas pasauliui apie religinių teisių pažeidimus Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Iš k.: kun. K. Pugevičius, Anthony Mažeika ir Gintė Damušytė.

1976 m. LKRŠ veikla šiek tiek pradėjo keistis, kai kun. Kazimieras Pugevičius perėmė reikalų vedėjo pareigas ir 1979 m. buvo įkurtas atskiras LKRŠ padalinys, pavadintas Lietuvos informacijos centru (LIC), kuriam vadovavo Gintė Damušytė. Šio centro pagrindinė užduotis buvo sutelkti dėmesį į informacijos skleidimą apie Katalikų bažnyčios ir tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. LKRŠ per Lietuvos informacijos centrą tuo metu atliko neįkainojamą informacinę ir poli-

Lietuvių informacijos centro darbuotojai ir talkininkai su LKRŠ Tarybos pirmininku vysk. Pauliumi Baltakiu OFM. Pirmoje eil. iš k.: G. Damušytė, vysk. P. Baltakis OFM. Rūta Virkutyte, Marijona Skabeikienė. Antroje eil.: R. Adams, kun. K. Pugevičius, Viktoras Nakas, A. Adams ir Rasa Razgaitienė.

tinį darbą. LIC, kurio veiklą finansavo Šalpa, tapo patikimos, naujausios, tikslios informacijos šaltiniu visam pasauliui apie religinių teisių pažeidimus Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Informacinis centras leido biuletenius, kurie buvo cituojami „The New York Times“, „The London Times“, „Corriere della Sera“, „ABC TV“, „BBC Radio“, „National Review“, kituose Amerikos, Vokietijos, Australijos, Anglijos, Olandijos, Šveicarijos, Prancūzijos ir dar daugelio šalių viešuose bei katalikiškuose leidiniuose, spaudoje. Didžiausiu laimėjimu laikyta, kai viena ar kita žinia patekdavo į prestižinį, plačiai skaitomą laikraštį, pavyzdžiui, „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, „The New York Times“ ar „Washington Post“. Tačiau ne mažiau svarbu buvo skleisti informaciją, pasitelkiant ir mažesnius spaudos leidinius, ypač regioninę spaudą, kuri pasiekdavo 25 proc. ir daugiau Amerikos gyventojų.

LIC veikla ir pastangos garsinant *Kroniką* bei informacijos apie joje aprašomus įvykius sklaidimas buvo labai reikšmingas darbas. Ypač jis buvo svarbus Lietuvos žmonėms: žinojimas ir suvokimas, kad visas pasaulis nuolatos yra informuojamas apie jų kančias, represijas, neteisybę skatino nepasiduoti, suteikė viltį užguitiesiems pasijusti drąsiau, įgalino juos laisviau reikšti savo mintis, neleido pasijusti vienišiams kovotojams, nors ne vienam dėl to teko nukentėti. Per šiuos 17 *Kronikos* leidimo metų Lietuvos visuomenėje sklaidėsi laisvesnio mąstymo dainai, stiprėjo nesmurtinio pasipriešinimo dvasia, kuri ir atvedė iki Nepriklausomybės paskelbimo.

Prisidėjo prie lietuviško Šventojo Rašto leidimo

LKRŠ dosniai parėmė ne vienos religinės knygos leidybą. Vienas svarbiausių ir didžiausių paremtų leidybinių projektų yra parama Šventojo Rašto, Senojo ir Naujojo Testamento, išleidimui lietuvių kalba. Lietuvių tauta, pergyvenusi skaudžią fizinę ir dvasinę sovietinę okupaciją, 1998 m. sulaukė didžiulės dvasinės dovanos. LKRŠ džiaugiasi, kad galėjo prisidėti prie šio istorinio įvykio, t. y. Šventojo Rašto (Senojo ir Naujojo Testamento) vientomo lei-

dinio išleidimo, pirmą kartą išversto į lietuvių kalbą tiesiai iš originalo (hebrajų, aramėjų ir graikų) kalbų.

Senąjį Testamentą iš originalių hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų į lietuvių kalbą išvertė talentingas ir kompetentingas kunigas profesorius Antanas Rubšys, gyvenęs New Yorke, bet puikiai mokėjęs lietuviškai ir gyvai valdęs plunksną, 25 metus dėstęs biblijinis mokslus New Yorko Manhatan'o kolegijoje, išvažinėjęs Biblijos kraštus ir ten dalyvavęs archeologiniuose kasinėjimuose.

Naująjį Testamentą Šventajame Rašte, dar 1972 m. išvertė kunigas Čes-

LKR Šalpos veiklai aktyvėjant, aukotojų sąrašuose buvo net 15 000 potencialių aukotojų pavardžių, į kuriuos būdavo kreipiamasi 2–3 kartus per metus. Sumažėjus aukotojų skaičiui (šiuo metu yra apie 5 000) į juos kreipiamasi tik Kalėdų proga, išreiškiant padėką ir pranešant, kaip jų dėka yra remiama Lietuvos Bažnyčia ir tauta.

Dėmesys – jaunų žmonių dvasiai

Iki šių dienų LKRŠ siekia padėti išauginti teisingą, sąžiningą, darbščią, katalikišką vertybių vedamą Lietuvos jaunąją kartą bei pagelbėti vyres-

Senatorius Charles Percy (k.), klausosi LKRŠ reikalų vedėjo kun. K. Pugevičiaus pranešimo apie Katalikų bažnyčios padėtį Lietuvoje. 1983 m. LKRŠ archyvo nuotrauka

lovas Kavaliauskas. Apdovanotas daugeliu talentų, šis tikrai krikščioniškos dvasios žmogus, gabus poetas, plataus akiračio teologas ir filosofas, puikus paskaitininkas, nepaisydamas sovietų lageriuose palaužtos sveikatos, iki pat dienų pabaigos, darbavosi skleisdamas Dievo žodį Lietuvoje.

Lietuvos Vyskupų Konferencijai nutarus, Senasis ir Naujasis testamentai buvo suredaguoti į vieną Šventojo Rašto leidinį. 1998 m. „Katalikų pasaulio leidinių“ leidykla 20 000 egzempliorių tiražu išleido knygą „Šventasis Raštas. Senasis ir Naujasis Testamentas“. Kadangi Lietuva nebuvo pajėgi finansuoti šios taip reikalingos Dievo knygos leidybos, LKRŠ paskyrė daugiau kaip 217 000 dol. šiam kilniam tikslui.

nio amžiaus žmonėms. Suvokdama, kad dabartinis Lietuvos jaunimas yra jos ateities veidrodis, LKRŠ ypatingą dėmesį skiria Lietuvos jaunimo dorai, krikščioniškam auklėjimui, krikščioniškų vertybių sklaidimui. Organizacija dosniai remia prie vyskupijų, parapijų veikiančių Jaunimo centrų projektus, katalikiškų mokyklų bei darželių veiklą, katalikiškos krypties organizacijų renginius, stovyklas, kultūrinės ir socialines programas, jaunimui skirtus katalikiškos tematikos leidinius, įvairius jaunimo sielovados projektus, senelių prieglaudos namus, Mykolo Sopočkos hospisą Lietuvoje, Lietuvos CARITA, svetainę *bernardinai.lt* bei daugelį kitų. Suprasdami, kad pagrindinė jauno žmogaus dvasios

formacija ir auklėjimas vyksta šeimoje, LKRŠ remia daugiavaikes šeimas, našlaičius, šeimų centrus bei bendruomenes, šeimų dvasinio ugdymo centrus, išsiskyrusių sielovados centrus, šeimų stovyklas ir kt.

Ne mažiau svarbūs ir remtini yra dienos centrai, dirbantys su vaikais iš socialiai remtinų ir įvairias problemas (smurtą, nedarbą, nedarną, alkoholizmą ir pan.) išgyvenančių šeimų. Čia vaikai pavalgydinami, mokomi, jie turi galimybę saugiai, prasmingai praleisti laiką, pažinti krikščioniškas vertybes. Tokie centrai yra nepaprastai reikalingi Lietuvos kaimuose ir mažose miesteliuose.

Per daugelį metų LKRŠ veikla keitėsi kartu su tauta. Esant politinei spaudai, teikė visokeriopą pagalbą atsigausti Lietuvai ir neprarasti tautinio-religinio identiteto, išlaikant katalikiškas vertybes.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, išlieka vis dar didelis uždavinys padėti išgyti tautai dvasiškai ir sustiprėti, atsigausti nuo ilgai kentėtos sovietinės spaudos.

Jei norime, kad mūsų pasaulėžiūra bei mąstymas eitų teisinga linkme, mes turime priimti tiesą apie Dievą, žmogų, šeimą ir tikėjimą, sąžinės bei bendrojo gėrio pagrindą. Tuo remiasi krikščioniška pasaulėžiūra, kuri yra iš Dievo gailingumo apreikšta žmogui. Reikia be galo daug pastangų ir gražių iniciatyvų, kurios pritrauktų ir nuteiktų visuomenę į bendrojo gėrio, tiesos bei krikščioniškų vertybių sklaidimą bei pažinimą. Nėra ligoninės tautos dvasiniam išgyjimui, bet yra LKRŠ, kuri visomis savo pastangomis, padedama aukotojų ir geradarių, savo darbą dirba jau 60 metų.

Kaip LKRŠ pasiekia tuos, kuriems labiausiai reikia pagalbos? Per daugelį metų organizacija yra išvysčiusi sistemą, kuri ne tik pasiteisina, bet ir išpildo aukotojų lūkesčius. Anksčiau minėtos organizacijos, parapijos bei projektų vadovai kreipiasi į LKRŠ tik gavę vietinio ordinaro ar provincijolo, gen. vyresniosios sesutės patvirtinimą ir pildo prašymą internetu. LKRŠ Direktorių taryba renkasi prašymų svarstymams du kartus per metus ir labai nuosekliai išnagrinėja kiekvieną projektą atskirai. Pirmiausiai parama skiriama tiems, kuriems labiausiai reikia pagalbos. LKRŠ prašymus gauna ne tik iš Lietuvos. Jau daugelį metų yra remiamos stovyklos bei renginiai JAV, išėivijos spauda, Popiežiškoji lietuvių šv. Kazimiero kolegija Romoje, Vasario 16-tosios gimnazija Vokietijoje ir kt. Per sunkų COVID-19 pandemijos laikotarpį LKRŠ padėjo išgyti dezinfekavimo bei apsaugos priemonių ne tik lietuviškoms organizacijoms, bet ir mažiausių parapijų kunigams. Nes jiems pandemijos laikas yra ypač sunkus dėl visiems žinomų apribojimų pamaudų bei renginių metu.

Prabėgus 60-čiai LKRŠ organizacijos veiklos metų ir pasikeitus daugeliui direktorių bei aukotojų, pagrindinė jos misija išlieka ta pati svarbi ir be galo reikalinga tiek Lietuvai, tiek jos išėivijai. Ačiū visiems, kurie aukoja, skelbia žinią bei rengia aukų vajuos LKRŠ. Sekite Lietuvių katalikų religinės šalpos veiklą socialiniuose tinkluose bei internetinėje svetainėje www.lcraid.org

Jūratė Žukauskienė – dabartinė LKRŠ gen. direktorė.

Straipsnyje panaudota medžiaga iš Monikos Paulavičiūtės-Kungienės knygos „LKRŠ šalpos veiklos fragmentai 1961–2011“.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
MercyHealth Hospital and
Medical Center - Walworth
N2950 State Road 67 Lake Geneva, WI 53147
262-245-0535

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy

7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosenet.com

SKELBIMAI

www.draugas.org

773-585-9500

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbuvietyje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja

perėmė dr. Petreikytės kabinetą.
Laukiami ir seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-4055

Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUSKAS

Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA BIDVA

Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA

Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.

318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068

Tel. 847-692-2303

www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja

15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

REAL ESTATE

**FIRST RATE
REAL ESTATE**

**Chicago and
surrounding areas**

Bus: 773-767-2400

Cell: 312-805-4851

Fax: 773-767-9886

E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Sponsoring Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

Patirtis – daugiau nei
35-eri metai

Perkate ar parduodate namą?

Nekilnojamo turto
žinovė siūlo savo
paslaugas
pietvakarinėje
Michigano dalyje –
Harbor Country: Union
Pier, New Buffalo,
Sawyer, Harbert,
Bridgman, Three Oaks ir kt.
Aptarnauja ir Čikagos apylinkes.

**21 Danutė (Donna)
Navickas**

C21 Affiliated – Illinois & Michigan

Tel. 630-917-0062

**www.draugas.org
773-585-9500**

Tapkime draugais!

55 metų moteris, gyvenanti Čika-
goje, norėtų bendrauti su moteri-
mis ar vyrais. Parašykite man:

ddelfi68@yahoo.com

SIŪLO DARBĄ

ieškome slaugės prižiūrėti 80 metų
moterį, sergančią Alzheimeriu. Dar-
bas su apgyvendinimu Atlantoje, Geor-
gia valstijoje.

Skambinkite Vidai tel. 310-228-7222.

Reikalinga moteris prižiūrėti

senesnio amžiaus vyrą.

Darbas su apgyvendinimu.

Tel. 312-841-6319

IEŠKO DARBO

Moteris ieško darbo.

Legalūs dokumentai, vairuoja.

Tel. 708-692-9120

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

GE/RCA ATSTOVYBĖ

2346 W. 69th Street

Tel. 773-776-1486

PERKA

**BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.
tel. 708-603-5494**

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Aptarta ekonominė diplomatija

Kovo 2 d. vyko JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) narių ir profesionalų virtualus susitikimas su LR Seimo nare, LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) komisijos pirmininke Dalia Asanavičiūte bei šios komisijos kopiramininku, JAV LB atstovu komisijoje Jonu Bružu.

Susitikime, kurį moderavo JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė verslo reikalams Inga Klimašauskienė, buvo pristatyti LR Seimo ir PLB komisijos planai, susiję su JAV lietuvių veikla – kas numatoma, siekiant stiprinti Lietuvos ir JAV LB bei profesionalų bendradarbiavimą.

D. Asanavičiūtė supažindino su

jos atstovaujamos komisijos pagrindiniais tikslais, pažymėjo, kad viena iš svarbiausių sričių yra ekonominė diplomatija, kuri apima eksporto bei investicijų plėtrą ir profesionalų apjungimą, stiprinimas.

J. Bružas optimistiškai kalbėjo apie lietuviškų verslų be sienų plėtros perspektyvas – šis klausimas yra vienas iš daugelio kitų LR Seimo ir PLB komisijos darbotvarkėje.

Susitikimas pritraukė daugiau nei 60 dalyvių, jie turėjo galimybę pašnekovams užduoti rūpimus klausimus. Sutarta, jog tokie susitikimai bus organizuojami ir ateityje, diskusijoms pasirenkant vieną iš JAV lietuviams aktualių temų.

JAV LB inf.

JAV LB Strateginis planas

Atkelta iš 5 psl.

Plano pristatymas ir patvirtinimas

Baigę kurti planą, jį kartu su iliustruojančiomis skaidrėmis pristatė LB Krašto valdybai. Valdybai pritarus, 2020 m. rugsėjo 2 d. per Zoom platformą pristatė LB Strateginį planą visai LB Tarybai. Sulaukėme teigiamų atsiliepimų ir kelių klausimų, bet pasiūlymų ką nors pakeisti iš esmės nebuvo. LB XXII Tarybos trečiosios sesijos metu, 2020 spalio 17 d., vėl naudojant Zoom platformą, glaustai apibūdinome LB Strateginį planą. LB Taryba planą patvirtino, tuo pačiu išskėlė svarbų klausimą dėl Plėtros komisijos narių pasikeitimo, kad neliktų tie patys žmonės metai iš metų. Tai buvo paskata LB Įstatų komisijai apsvastyti šį klausimą dėl LB Plėtros komisijos bei laipsniško (staggered) komisijos narių pasikeitimo. Įstatų komisijos siūlymai išsiųsti LB Tarybos svarstymui.

Kas jau padaryta?

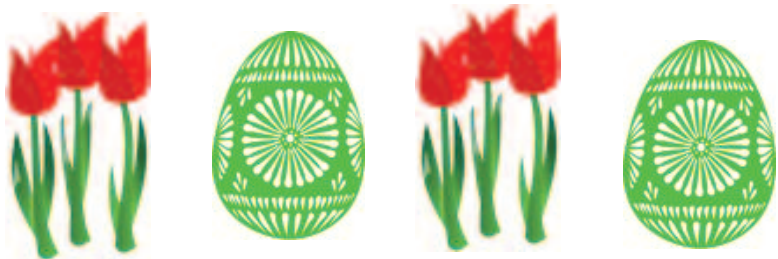
Malonu pranešti, kad darbas, įgyvendinant tris strategijas, eina pirmyn. Austėja Sruoga sutiko vadovauti darbui, siekiant pagyvinti apylinkių veiklą. Kartu su kitais LB Krašto valdybos nariais buvo surengta pirma LB apylinkių bei apygardų atstovų konferencija – turininga ir gausi dalyviais. Joje buvo proga supažindinti konferencijos dalyvius su LB Strateginiu

planu. Planuojamos ir kitos konferencijos – tikėkimės, su laiku jos bus aktyviai vykdomos. Jaunimo reikalų strategijai sutiko vadovauti Marija Čyvaitė, Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė. Ji sudarė stiprią darbo grupę, kuri jau tarėsi su LB Plėtros komisija ir daro žingsnius, įtraukdama lietuvių kilmės jaunimą į Jaunimo sąjungos veiklą bei siekdama įgyvendinti numatytus jaunimo veiklos strateginius tikslus. Finansų telkimo strategijai sutiko vadovauti Nerija Orentienė, LB Tarybos prezidiumo pirmininkė, kuri taip pat jau sudarė darbo grupę ir planuoja lešų telkimo būdus ir priemones. Nors LB labai dėkinga Lietuvių Fondui už didelę finansinę paramą, tačiau norime ir patys daugiau pasirūpinti lėšomis, kurios reikalingos mūsų organizacijos plačiai veiklai vystyti.

Padėka

Už atliktą sudėtingą darbą didelės padėkos nusipelnė mūsų konsultantas Darius Sabaliūnas, kurio patirtis ir puikūs patarimai buvo tuo svarbiu kelrodžiu, padėjusiu sėkmingai įvykdyti šį projektą. Dėkoju taip pat visai darbo grupei už jų geras idėjas, siūlymus bei atliktus namų darbus. Padėka ir LB Tarybai, kuri patvirtino Strateginį planą. Visų indėlis labai svarbus – dabar belieka sutelkti jėgas, kad šio plano vykdymas prisidėtų prie lietuviškos veiklos išėivijoje plėtros ir JAV LB stiprinimo.

Su artėjančiomis šv. Velykomis!

PASVEIKINKITE

narius, klientus ar bendradarbius

Sveikinimo tekstą, nuotrauką, organizacijos ar verslo „logo“ siųskite Audronei Kižytei – AudreyKizys@gmail.com

ANTRAS SKELBIMAS – PUSĖ KAINOS!

Skambinkite Audronei tel. 630-805-1404

www.draugas.org

DRAUGAS leidžiamas kiekvieną ketvirtadienį ir šeštadienį

<http://draugokalendarius.org>

„Draugo“ sudoku Nr. 163

išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Jolita Markulis, Oak Lawn, IL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629–5589

arba el. paštu – skelbimai@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

6	4	9	3	8	7	5	1	2
2	8	7	1	5	9	3	4	6
1	5	3	4	6	2	9	8	7
9	1	2	5	7	8	6	3	4
7	3	4	9	1	6	2	5	8
8	6	5	2	4	3	7	9	1
3	2	8	7	9	4	1	6	5
5	7	6	8	3	1	4	2	9
4	9	1	6	2	5	8	7	3

$$\boxed{3} + \boxed{1} + \boxed{1} = \boxed{5}$$

9	6	1	3	8	7	2	4	5
5	2	3	6	9	4	7	1	8
8	4	7	2	5	1	6	3	9
4	7	9	1	2	6	8	5	3
6	8	5	4	3	9	1	2	7
3	1	2	8	7	5	4	9	6
7	9	4	5	1	8	3	6	2
1	3	8	9	6	2	5	7	4
2	5	6	7	4	3	9	8	1

$$\boxed{5} + \boxed{6} + \boxed{1} = \boxed{12}$$

JAV LB Tarybos rinkimai.

Pratęstas kandidatų užsiregistravimo terminas

Jau septintą dešimtmetį skaičiuojanti JAV Lietuvių Bendruomenė (LB) yra pelno nesiekianti organizacija, vienijanti JAV gyvenančius lietuvius ir jų šeimų narius. JAV LB veikla yra be galo įvairi: organizuoja lituanistinių mokyklų veiklą, ruošia kultūrinius renginius, dainų ir šokių šventes, sporto turnyrus, mokslo simpoziumus, atstovauja JAV lietuviams Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje. Taryba yra svarbus JAV LB padalinys, nustatantis organizacijos veiklos kryptį bei būdus. Todėl JAV LB Tarybos rinkimai yra ypatingai svarbūs JAV gyvenantiems lietuviams – juose išrinktų kandidatų sprendimai darys įtaką visai bendruomenei. Labai svarbu kiekvienam iš mūsų aktyviai dalyvauti rinkimuose ir atsakingai išrinkti kandidatus, kurie planuos šios organizacijos veiklą kitus trejus metus. Balsavimas Tarybos rinkimuose (internetu, paštu arba asmeniškai) vyks 2021 m. gegužės 1–15 dienomis. Tarybos rinkimuose gali balsuoti LB nariai, sulaukę 18-likos metų. JAV LB nariais gali būti JAV gyvenantys lietuviai, mišrių šeimų ne lietuvių kilmės sutuoktiniai ir tokių šeimų palikuonys. **Visi kandidatai turi užsiregistruoti iki kovo 25 d.**

Daugiau informacijos apie rinkimus:

<https://javlb.org/tarybos-rinkimai/>

angliškai: <https://javlb.org/en/info-for-candidates/>

Kviečiame registruotis balsavimui: <https://javlb.org/register>

Informacija kandidatams:

<https://javlb.org/informacija-kandidatams/>

angliškai: <https://javlb.org/en/info-for-candidates/>

JAV LB Tarybos rinkimų komisija

„Surašymo“ Nr. 118 atsakymas

Pažymėtuose langeliuose: NUOPELNAI.

Kryžiažodį išsprendė:

Gražina Santoski, Chicago, IL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629–5589

arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

Pasiteirauti tel. 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga Lietuvos generalinis konsulas Los Angeles bei Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus **kovo 13 d., šeštadienį (10 val. r. PST, 12 val. p. p. CST, 1 val. p. p. EST)** JAV lietuvius kviečia į virtualią parodą „Dainuojanti revoliucija/The Singing Revolution“ (kuratorius D. Martinelli) pristatymą, po kurio vyks istorikės, visuomenininkės Lukos Sinevičienės moderuojama diskusija su „dainuojančios revoliucijos“ dalyviais iš Lietuvos ir JAV (Algirdu Kaušpėdu, Arvydu Juozaičiu, Dariumi Polikaičiu, Virgiu Stakėnu, Ignu Marcinkevičiumi) bei istoriku Dariumi Juodžiu.

Dalyvius sveikins Sajūdžio, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis.

Iš anksto užsiregistravę renginio dalyviai taip pat turės galimybę nemokamai peržiūrėti režisierės Giedrės Žickytės dokumentinį filmą „Kaip mes žaidėme revoliuciją“.

Iš anksto aplankyti virtualią parodą galima:

<https://ltmkm.lt/revoliucija/>

Dėl registracijos galite kreiptis

el. paštu: cons.losangeles@mfa.lt arba tel. 424-341-8701.

LR gen. konsulato Los Angeles inf.

Šiais metais JAV Lietuvių Bendruomenė (LB) švenčia 70 metų įkūrimo sukaktį. Kelyje į Nepriklausomybę JAV LB buvo ypatingai svarbus ramstis ir pagalba iš sovietinės sistemos besivaduojančiai Lietuvai.

Kovo 10 d. (1 val. p. p. EST, 8 val. v. EET) renginio dalyviai sujungs Vilnių ir Washingtoną, pasidalins savo prisiminimais ir leis mums nusikelti į Atkuriamąjį Seimą, to meto Lietuvos pasiuntinybę JAV, „Amerikos balso“ redakciją, pajusti, kuo gyveno JAV LB nariai pačiame Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo priešaušryje.

Pokalbis vyks Zoom platformoje, kviečiame registruotis:

https://zoom.us/webinar/register/WN_-m44AG0eQrqVXlqCz6M58A

Renginyje dalyvaus:

Profesorius Vytautas Landsbergis, Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininkas;

Viktoras Nakas, aktyvus JAV LB narys, 1987–1991 m. vadovavęs Lietuvių informacijos centro skyriui Washingtone;

Gintė Damušytė, Lietuvos ambasadorė Danijos Karalystėje, 1979–1991 m. Lietuvių informacijos centro direktorė, aktyviai veikusi JAV LB;

Arvydas Barzdukas, aktyvus JAV LB narys, kurio iniciatyva 1989 m. įsteigta JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos raštinė;

Laimutė Pilukaitė, 1990 dirbusi Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo sekretoriato;

Virginija Vengrienė, ilgametė „Amerikos balso“ lietuvių skyriaus bendradarbė.

Diskusiją moderuos **dr. Asta Petraitytė-Briedienė**, VDU Išeivijos instituto istorikė

Renginio trukmė – 1 val. 30 min., žiūrovai turės galimybę užduoti klausimus renginio dalyviams. Renginys taip pat bus tiesiogiai transliuojamas ambasados Facebook paskyroje.

<https://www.facebook.com/.../gm.../3840974935981522/>

LR ambasados Washington inf.

A. Žilinskas. Istorija – tai gyvenimas praeities rėmuose

Šiandieninė Paežerių dvaro ir Vilkaiviškio istorija jau neįsivaizduojama be A. Žilinsko atradimų bei sukurtų legendų. Paežerių dvaro nuotr.

Atkelta iš 7 psl.

Dr. V. Kudirka, Varšuvoje įstojęs į universitetą, apsigyveno Ponų gatvėje, 24, pas Artichovičius. Gerai išauklėtas, muzikalus, turintis kilnių siekių ir dar poetas, nors ir lietuvis, krito į akį Artichovičių dukrai Amelijai. Jaunoji gimnazistė (gim. 1870) karštai pamilo nuomininką iš Lietuvos. Bet „Varpo“ leidyba ir gyvenimo aukojimas kitai mylimajai – Lietuvai – lėmė judviejų išsiskyrimą.

Amelija labai išgyveno taip traagiškai pasibaigusią meilę ir vėliau išteko už pono Višinsko. Likimui lėmus Antrojo pasaulinio karo sukūryje Amelija su vyru atklydo į Lietuvą, Vilniaus kraštą. Leisdamasis Amelijos gyvenimo keliais, Vilniuje suradau Katažiną Černis-Gaidamovič, kurios tėvų namuose gyveno Amelija su vyru. Moteris pasakojo, kad Amelija mėgo prausti šaltu vandeniu, buvo labai pamaldi, mėgo draugauti su šeimininkų dukrelėmis, rengė jas mokyklai.

Nemenčinėje, Kranto gatvėje, suradau Amelijos mokinę, garbaus amžiaus mokytoją Violetą Taranovską. Senolės atmintyje išlikęs valingas Amelijos būdas. Mirus vyrui, Amelija apsigyveno Antavilių globos namuose.

1960 m. pensionate apsilankęs prof. Juozas Lebonka čia surado globotinę, gyvenusią su Amelija. Kambarėlio draugei Amelija esą rodžiusi V. Kudirkos fotografiją ir ją glostydama sakydavusi: „Eto moj Vikentij“ („Tai mano Vikentijus“), „moj liubimčik“ („Mano mylimasis“).

Menu, tuomet ilgai vaikščiojau po Antavilių kaimo kapinaites, ten, kur po nežinomo kapo velėna ilsisi galbūt pati tyriausia dr. V. Kudirkos meilė – Amelija.

Totoriai – knygnešiai. Nuoširdi draugystė užsimezgė su totorių bendruomene. Mat Vinkšnupiuose, prie Bartninkų, yra išlikusios ten gyvenusių totorių kapinės. Teko lankytis Raižiuose, Butrimonyse, dalyvauti totorių šventėse. Sausio 13-osios didvyrė Loreta Asanavičiūtė, pasirodo, yra totoriškos kilmės lietuvaitė. Publikacijoje „Vienas iš knygnešių“ skaitytojams papasakojau apie totorių Aleksandrą Sulkevičių. Įsidarbines Kybartų (Virbalio) muitinėje, A. Sulkevičius daug pasitarnavo iš Prūsijos veždamas į Lietuvą draudžiamą spaudą. Pasak Lietuvos totorių bendruomenės pirmininko Ado Jakubausko, šį asmenį reikia įrašyti greta žymiausių lietuvių

knygnešių. Jį labai gerbė ir dr. Kazys Grinius.

Jie pasakys mano mirties dieną. Galėčiau papasakoti daug jaudinančių vilkaiviškiųjų išgelbėtų žydų istorijų. Knygoje apie Vilkaiviškio žydus yra pasakojimas apie Devoros Alexmansky istoriją. Izraelyje gyvenantis Ralph Salinger surado jos priešmirtinį laišką, rašytą broliui Zisel ir perduotą ją saugojusiems lietuviams su prašymu laišką po karo išsiųsti į Kubą jos broliui. Devora broliui rašo: „Jau iššudyti visi Vištyčio, Kybartų, Virbalio žydai, motinos verčiamos nešti savo vaikus į mirties duobes, o ten jie žūsta susprogdinus granatas, gyvieji ujami, mušami, kaip šunys. Laimingesni tie, kurie mirė“.

Broliui Devora rašė, kad ją globoja drąsių lietuvių šeima – Antanas ir Uršulė Kumpiai. „Uršulė man tikra motina, mane myli kaip savo dukrą. Broli, – prašo laiške sesuo, – po karo tu juos susirask, padėkok, užmokėk už mūsų globą. Jie išsiųs šį laišką, mano paskutinį gyvenime laišką, ir pasakys mano nužudymo dieną. Tai paskutinis, broli, tau laiškas. Aš rašau ir verkiu, nes žinau, kad tai paskutinis šiame pasaulyje mano laiškas, nes aš žūsiu. Nekaltųjų kraujas reikalauja keršto. Sunku padėti plunksną, nes žinau, kad tai mano paskutinės minutės šiame pasaulyje, nes aš paliksiu jus amžinai“. („Jie pasakys mano mirties dieną“, – citata iš rašinio).

Priešmirtinis Devoros laiškas pasiekė Miami, Floridoje gyvenusią jos dukterėčią Lidią Schwartzbaum mano rašinio dėka. Vėliau ji man parašė: „Aš esu Devoros dukterėčia. Mano tėvelis (Devoros brolis) į Kubą iš Vilkaiviškio atvyko 1929 m. Po Fidel Castro atėjimo į valdžią tėvelis neteko viso turto, kurį buvo užgyvenęs, ir 1961 m. atvyko į New Yorką. Kai 1970 m. jis persikėlė į Miami, dažnai pasakodavo apie nuostabų jaunystės miestą Vilkaiviškį“.

Man svarbu, kad rašiniai istorine tema pakiltų iš muziejų, archyvų stalčių, būtų prikeliami atsiminimuose ir kad pasakojimai apie praeitį būtų šviesūs ir žadinantys viltį bei meilę gimtajam kraštui.

Dėkojame už atsakymus, linkėdami stiprios sveikatos tęsti kūrybinį darbą.

Kalbino Audronė V. Škiudaitė

Nuoširdžius užuojautos žodžius dėl mylimo tėvelio

A † A
STANISLOVO LITVINSKO

mirties skiriame velionio dukrai DAIVAI LITVINSKAITEI, artimiesiems, giminėms ir visiems jį pažinusiems.

JAV LB Švietimo taryba

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

draugas.org/mirties

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Miles, IL 60714
Tel: 847-897-6770

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

www.facebook.com/draugolaikrastis

Patiksliname

Š. m. vasario 11 d. numeryje spausdinome įdomų Gedimino Indreikos straipsnį „Lietuvis, Haiti salos karalius“ – apie Faustingą Wirkų. Autorius patikslina, kad antras Wirkaus vardas buvo **Edmundas** (ant paminklo – Edmund).

Vasario 20 d. numeryje skaitėme apie gražią Ann Simanis Weiss ir jos brolio Joe Simanis dovaną Neringos stovyklai, kurią jie skyrė savo tetos Helen Simanis atminimui. Parašas po nuotrauka turi būti **Helen Simanis**. Atsiprašome už klaidą.

Šių metų vasario 27 dienos „Draugo“ numeryje išspausdintame straipsnyje „Tęsimė tradicijas ir pradėtus darbus“ įsivėlė klaida. Straipsnyje minimoje muziejaus viceprezidentės pavardė neteisingai išspausdinta. Teisingai turėtų būti **Sigita Bersenas-Balzekas**. Atsiprašome.

A † A
Seselė MILDA
BLINSTRUBAS SSC

Mirė š. m. vasario 15 d., sulaukusi 88-erių metų.

Vienuolės įžaduose išgyveno 69 metus. Seselė Milda Blinstrubas (anksčiau – ses. M. Jacinta) mokė pirmą skyrių pradžios mokyklose New Mexico, California, Maryland, Florida, Indiana ir Illinois valstijose. Nuo 2015 m. ji tarnavo kaip maldos ministrė Franciscan Village, Lemont, IL.

Giliai nuliūdę liko: brolienė Irena Blinstrubas, dukterėčia Roma Kaveckas; sūnėnai Richard, Robert ir Peter Blinstrubas; pusseserės ir pusbroliai – Daiva Panaras, Severina Juskas, John Rejeris, Tony Rejeris, Rita Bezdicek ir Viktoras Sekmakas; artimi draugai Georgina ir Charles Winters (Northbrook, IL), Birutė ir David Blevins (Westchester, IL), Natividad Manalo (Doral, FL) bei šv. Kazimiero vienuolės ir seselės. A.a ses. Milda Blinstrubas buvo a.a. Stasio Blinstrubo ir a.a. Anna Marie Maurushar dukterė, a.a. Broniaus ir a.a. Eugenijos Blinstrubų dukterėčia, a. a. Rimanto (Ray) ir a. a. Pauliaus Blinstrubų sesuo ir a.a. Lisos Blinstrubaitės krikšto mama.

Velionė bus pašarvota šeštadienį, kovo 20 d., nuo 10 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti SSC Retirement Fund, www.sister-sofstcasimir.org arba 2601 W Marquette Road, Chicago IL 60629.

Nuliūdušios Šv. Kazimiero seserys

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

Mama, močiutė, promočiutė

A † A
JULIJA ZARANKIENĖ
(1932.02.22 – 2021.02.24)

Iškeliavo šviesion amžinybėn ramiai ir švelniai, meilės, maldu ir muzikos apsupta, praėjus vos porai dienų po savo 89-ojo gimtadienio.

Velionė buvo a. a. Prano Zarankos žmona.

Nuliūdę liko: vaikai – Nata Zarankaitė, Gintas Zaranka su žmona Audra, Taura Underienė su vyru Vitu, anūkė Vija su vyru Tomu Kuru, provaikaitė Ema Kuraitė.

Laidotuvės buvo privačios. Šv. Mišios ir apeigos įvyko kovo 1 d. Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje, Southfield, Mi. Palaidota netoli parapijos, Holy Sepulchre kapinėse, šalia savo mylimo vyro ir giminių.

Šeima nuoširdžiai dėkoja visiems už išreikštas užuojautas, užprašytas šv. Mišias ir aukas Lietuvos Dukterų draugijai velionės atminimui.

Nuliūdusi šeima

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“

Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

Aspene varžėsi kalnų slidinėtojai

ŠALFASS 2021 m. kalnų slidinėjimo varžybų medalių laimėtojai (iš k.): garbės konsulas dr. Jonas Prunskis, Ramunė Ambrozaitytė-Fry, Bill Benetas, Edvardas Mickus, Sofija Vaitkutė ir Linas Vaitkus.

Paskutinį vasario savaitgalį į Colorado valstijoje esančius snieguotus Aspen kalnus rinkosi slidinėjimo entuziastai – ten vyko kasmetinės Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) organizuojamos kalnų slidinėjimo varžybos. Jos vyko ne vasario 27 d., kaip buvo numatyta, o buvo perkeltos į vasario 28 d., sekmadienį, nes šeštadienį smarkiai snigo ir būtų buvę pavojinga rungtyniauti. Sekmadienį buvo saulėta, mėlynas dangus, puikus sniegas ir pakili nuotaika!

Šių metų varžybose geriausiai pasirodė šie slidinėtojai: absoliučios laimėtojos moterų grupėje – Sofija Vaitkutė (auksas) ir Ramunė Ambrozaitytė-Fry (sidabras), vyrų grupėje auksas atiteko Linui Vaitkui, sidabras – Bill Benetas, bronzas – Edvardui Mickui, vyrų grupėje A geriausiai sekėsi Edvardui Mickui (auksas) ir Jonui Prunskiui (sidabras), grupėje B – Linui Vaitkui (auksas) ir Bill Benetui (sidabras).

Kviečiame visus slidinėjimo mėgėjus iš anksto planuoti ir dalyvauti kasmetiniame ŠALFASS kalnų slidinėjimo/kelionėje 2022 metais! Jeigu norite gauti daugiau informacijos, prašome kreiptis į Edvardą Mickų el. paštu: edmicus1@aol.com

ŠALFASS ir LR garbės konsulato Aspene inf. ir nuotr.

„Saulute“ dėkoja už aukas, skirtas padėti vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo Marija ir Roger Willas – 2,200 dol.; metinei vaiko paramai Alė Lelienė – 500 dol., Marytė Andrijonaitė – 400 dol.; a. a. Reginos ir Algirdo Ostis atminimui – Seth ir Dolores Michael – 25 dol., Mindaugas Reza – 25 dol. Labai ačiū! „Saulute“, 1133 Amber Drive, Lemont IL 60439, tel. 630-852-3204, el. paštas sunlightorphanaid@gmail.com

1YR - 0.75 % APY*

2YR - 1.00 % APY*

*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

COVID – 19: Kovo 5 d., 11 val. 30 min.

	Užsikrėtusių	Išgijusių	Mirusių
Pasaulyje	116,442,309	92,039,890	2,584,910
JAV	29,531,234	20,094,987	533,725
Lietuvoje	201,335	187,162	3,303

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com

Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugofondas.org

Lietuviškos Mišios ir renginiai Beverly Shores

Beverly Shores Lietuvių klubo valdyba primena, kad kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį Šv. Onos bažnytelėje (433 E. Golfwood Rd., Beverly Shores, IN 46301) laikomos šv. Mišios lietuvių kalba.

Kovo 21 d., 1 val. p. p. šv. Mišiose paminėsime Lietuvos valstybei svarbias datas: Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją.

Balandžio 18 d. 1 val. p. p. – 3 Velykų sekmadienis.

Gegužės 16 d. 1 val. p. p. – Kristaus dangun žengimas, melsimės už mamas.

Birželio 20 d. 1 val. p. p. – Tėvo diena JAV. Tradicinė „Kugelinė“ bažnyčios kiemelyje (jei sąlygos leis).

Atvykę į Beverly Shores aplankykite Lituania parką, esantį netoli nuo Michigano ežero. Minint Lietuvos Nepriklausomybės 50-metį, 1968 metais, Beverly Shores lietuvių klubas ten įamžino Dariaus ir Girėno legendinį skrydį per Atlantą.

Dėl papildomos informacijos rašykite klubo pirmininkei

Rūtai Sidabrienei: rutasida@hotmail.com

MABENKA RESTAURANT & BANQUETS

Chicago's Finest Polish & Lithuanian Cuisine
Dining, Catering & Pick-up Available

Large menu! Large portions! - Great food! Great service!
Cepelinai (potato/meat dumplings), Kugelis (potato pudding).

FAMOUS - BEST IN TOWN – PANCAKES

Potato Pancakes, Apple Pancakes, Crepes, Cheese Blintzes, Wheat Cakes, Short Stack, Chocolate Chip

Family owned & operated - Since 1990

7844 S Cicero Ave., Burbank, IL – 708-423-7679

- jgalica@gmail.com – www.mabenka.com

ANDRULIS

BAL TIC STYLE FARMERS CHEESE
SINCE 1939

ANDRULIS MICHIGAN FARM CHEESE

SKANIAUSIAS SURIS

Family Owned
And Operated
Hand Made

NEW FLAVORS AVAILABLE – TRY THEM ALL!
PLAIN, (NO SALT ADDED), CARAWAY, GARLIC & ONION,
JALEPENO, CHIVE, DILL, BASIL & HERB
HORSERADISH & SMOKED, FETA

What cheese was meant to be.

ASK FOR US AT YOUR FAVORITE DELI OR VISIT US ONLINE
www.andrulischeese.com 1-877-6CHEESE

www.facebook.com/draugolaikrastis